

THE LEADING EDGE ALLIANCE

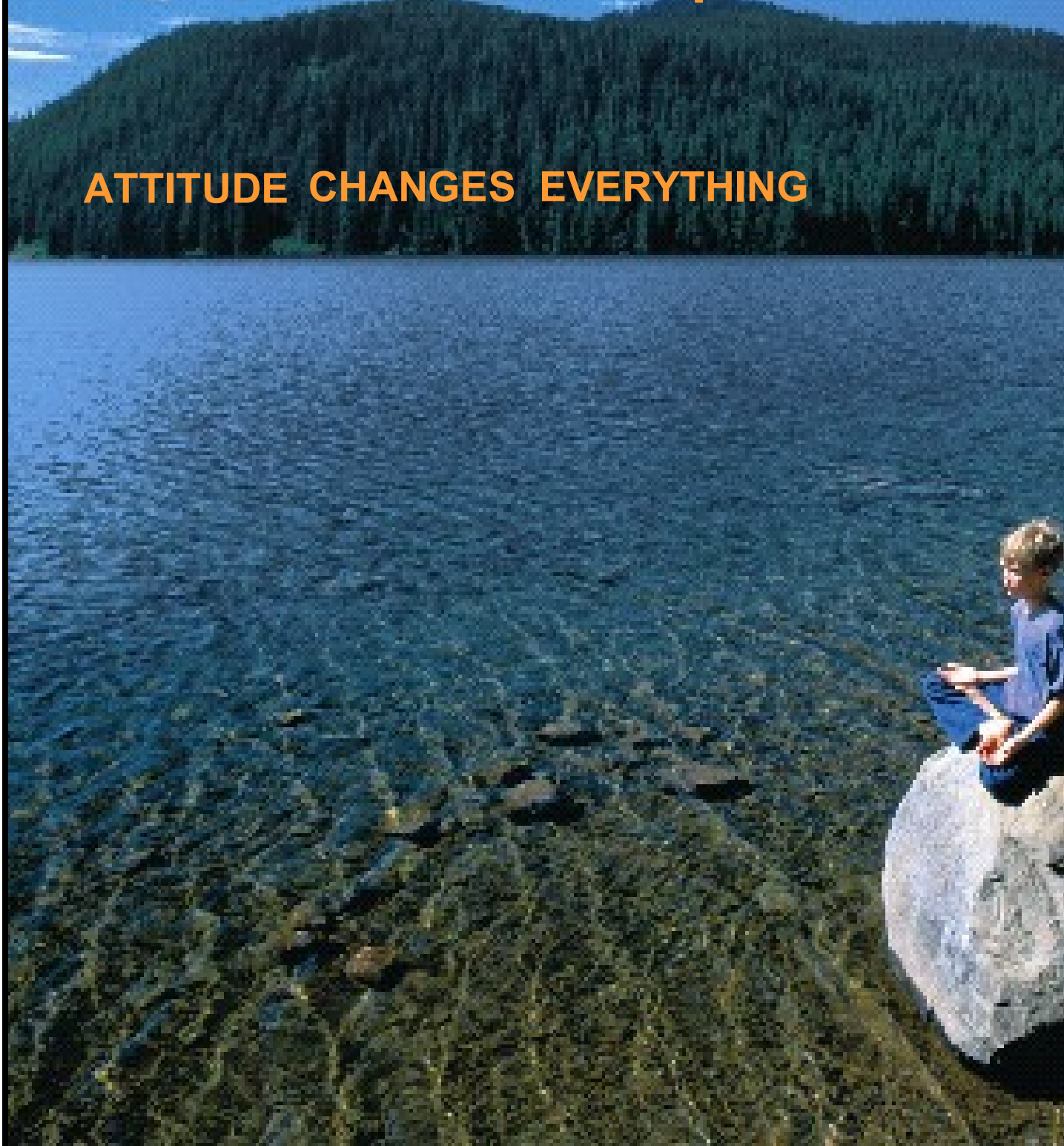
Innovation. Quality. Consistency. Excellence.

ליואי שוורצמן

רואי חשבון

היערכות לקראת תום שנת המס 2025

ATTITUDE CHANGES EVERYTHING

דף	תוכן העניינים
3-9	1. חברות - היערכות לקראת תום שנת המס 2025 ותחילת שנת המס 2026
10-16	2. נתונים לתיאום הוצאות עודפות לשנת המס 2025
17-20	3. מפקד המלאי ליום 31 בדצמבר 2025
21-23	4. עצמאים - היערכות לקראת הגשת הדוח לשנת המס 2025
24-26	5. יחידים - היערכות לקראת תום שנת המס 2025 ותחילת שנת המס 2026
27-29	6. נתונים יסודיים לחישוב המס לשנת המס 2025: מדרגות מס, נקודות זיכוי, תקרות
30-31	7. הפרשות לקרן השתלמות בשנת המס 2025
32-34	8. הכנסות משכר דירה למגורים בישראל ובחו"ל בשנת המס 2025
35-38	9. רווחים וקיזוז מניירות ערך סחירים
39-40	10. זיכוי ממס בשל תרומות למוסדות ציבור לשנת המס 2025
41-43	11. תקופת השמירה על מערכת החשבונות ומסמכים אחרים

חוזרי משרד ליואי שורצמן **LEADING EDGE ALLIANCE** מיועדים לשימוש לקוחות המשרד ועובדיו וכוללים תיאור כללי בלבד של הנושאים המפורטים בהם. אין להזדקק לתוכן חוזר זה מבלי לקבל עצה מקצועית מתאימה, שכן, אין מטרת החוזר אלא להסב את תשומת הלב לאמור בו.

חברות - היערכות לקראת תום שנת המס 2025 ותחילת שנת המס 2026

כמו לקראת תום כל שנת מס, יש להיערך לביצוע פעולות עד לתום אותה שנה, או לדחיית ביצוע פעולות מסוימות אחרות עד לתחילת השנה העוקבת.

להלן נתונים על השינויים בשיעורי מס החברות בשנים האחרונות:

שנת המס	שיעור המס	שנת המס	שיעור המס
2016	25%		
2017	24%		
2018-היום	23%		

שיעורי מס אלו הם גם שיעורי המס החלים על רווח הון ריאלי בידי חברות.

בשנת המס 2025 שיעור מס החברות הינו 23%. אופן החיוב: המס הוא אחיד וחל על כל סכום הרווחים של החברה, ללא קשר לגובה הרווח, בניגוד למדרגות מס של יחידים.

1. הכנסות - פעולות נדרשות והדגשים

- חיובי רבית לפי סעיפים 3(ט), 3(טו) ו-3(י) לפקודה: סעיפים אלה בפקודת מס הכנסה עוסקים בחיוב במס על הלוואות והענקות של החברה לבעלי שליטה בה, קרוביהם, עובדים או צדדים קשורים אחרים, הניתנות ברבית נמוכה משיעור הרבית הרעיונית שנקבע בחוק. ההפרש בין הרבית שנקבעה בחוק לרבית שנלקחה בפועל (רבית רעיונית) מוגדר כהכנסה חייבת במס.
- עיתוי ביצוע עסקאות - לפני או אחרי תאריך המאזן (מחזור מכירות, מכירת מלאי מת וכו"ב).
- קביעת מועד קבלת דמי שכירות מראש (סעיף 8 לפקודה): סעיף זה בפקודת מס הכנסה קובע שהכנסות מסוגים מסוימים (כגון השכרת מקרקעין וזכויות יוצרים) ימוסו בשנת המס שבה הן התקבלו בפועל, גם אם הן התקבלו מראש. כלומר, המיסוי יבוצע על בסיס מזומן, ולא על בסיס מצטבר, וזאת גם כאשר שיטת המיסוי הכללית בחברה היא מצטברת.
- כאשר נוצר השנה הפסד הון ממכירת מכוונות וציוד ומתוכננת רכישה של מכוונות וציוד בשנים הבאות, כדאי לשקול להקדים את הרכישה לשנה הנוכחית כדי לנצל את ההטבות שבסעיף 27 לפקודה: הסעיף בפקודת מס הכנסה מתייחס לאפשרות של ניכוי הפסד הון ממכירת ציוד ומכוונות כהוצאה שוטפת (פירותית) במקרים מסוימים, במיוחד אם הוחלפו במכוונות וציוד חדשים באותו עסק.
- אם נוצר השנה רווח הון ריאלי ממכירת נכס בר פחת, ניתן לשקול לדחות את רווח ההון, באמצעות רכישת נכס בר פחת אחר המחליף את הנכס הנמכר (שיחלוף נכסים), והכול בכפוף לאמור בסעיף 96 לפקודה המאפשר לדחות את תשלום מס רווחי הון ממכירת נכס בר-פחת, בתנאי שנרכש נכס חלופי במקומו. החוק מאפשר "שיחלוף נכסים", תמריץ המאפשר לדחות את תשלום המס על הרווח שנצמח ממכירת נכס, עד למכירת נכס מחליף. סעיף זה נועד להקל על עסקים ופרטים להחליף ציוד ונכסים מבלי שיידרשו לשלם מס באופן מיידי, אלא רק כאשר הנכס המחליף יימכר.
- כאשר קיימים הפסדים עסקיים שוטפים - יש לשקול הקדמת הכנסות שאינן בהכרח הכנסות מעסק (כגון: דמי שכירות מראש, משיכת פיצויים מקופת גמל, וכו"ב) לשם קיזוזן מההפסדים השוטפים.
- יישום הוראות שנתרו גם לאחר ביטולו של חוק התיאומים בשל אינפלציה: ניכוי נוסף בשל פחת בהתאם לסעיפים 3 ו-18 לחוק; הפסד ריאלי לפי סעיף 9(ג) לחוק;
- "עבודות ממושכות" (מתייחס בעיקר לקבלנים, אך לא רק להם):
 - (א) קביעת שיעור הביצוע של "עבודה ממושכת" בהתחשב בהוראות, לפיהן ביצוע בשיעור של 25% לפחות מחייב דיווח על רווח, וביצוע של 50% לפחות מתיר קיזוז הפסד [בהתאם להוראות סעיף 8א(ב) (1) ו (2) לפקודה].
 - (ב) לגבי קבלן בונה - קביעת המועד בו יראו בניין שנבנה כ"בניין ראוי לשימוש" - מועד המחייב דיווח על ההכנסה/הכרה בהפסד [בהתאם להוראות סעיף 8א(ג) (2) לפקודה].

חברות - היערכות לקראת תום שנת המס 2025 ותחילת שנת המס 2026 (המשך)

- 2. הוצאות, ניכויים וזיכויים המותרים על "בסיס מזומנים"¹**
מומלץ להקדים הוצאות המותרות על בסיס מזומן (כדוגמת ההוצאות המפורטות בהמשך), כדי להפחית את חבות המס לשנה הנוכחית.
- השלמת תשלומים בשל הוצאות נלוות לשכר (קופות גמל, קרן השתלמות, ביטוח מנהלים).
 - השלמת תשלומים בשל פיצויי פרישה - לשנה השוטפת לרבות עדכון בגין תוספת שכר בשל שנים קודמות.
 - הקדמת התשלומים הבאים: פיצויים למפוטרים מכספי החברה, פדיון חופשה, דמי הבראה, בונוסים וכיו"ב.
 - הקדמת תשלומים שונים (ספרות מקצועית, השתלמויות, צרכי משרד, תיקונים והחזקה וכיו"ב).
 - תשלום הוצאות לתושבי חוץ עד תום השנה, או לחילופין תשלום הניכוי במקור המתאים לא יאוחר משלושה חודשים לאחר תום שנת המס (והעברתו לפקיד השומה תוך 7 ימים מיום הניכוי, בתוספת הפרשי הצמדה ורבית מתום שנת המס), על מנת להכשיר את ההוצאה לצרכי מס.
 - תשלומים בשל הוצאות מחקר, סרטים, נפט. מוצע לקבל ייעוץ ספציפי לפני ביצוע התשלום.
 - פניה לרשות לחדשנות לצורך קבלת אישור שהוצאות המחקר והפיתוח עומדות בתנאים לפי סעיף 20א לפקודת מס הכנסה: זאת במידה ורשות החדשנות אישרה שההוצאות אכן מוכרות כהוצאות מו"פ. אישור רשות החדשנות יאפשר לה הכרה בהוצאות הנ"ל כהוצאות בשנה השוטפת במקום לפרוס אותן על פני שלוש שנים. אין הכרח לקבל ממנה מענק (פס"ד פנורמה).
 - תשלום דמי פינוי.
 - ניכוי מיוחד לרכישת קופות רושמות.
 - תשלומים בשל תרומות למוסדות ציבור מוכרים.
 - דחיית הכרה בהוצאות (כגון אי תביעת פחת מואץ וכו'), ככל שהדבר ניתן על פי החוק, אם בשנת המס השוטפת לחברה הכנסה מאושרת/מוטבת הפטורה ממס או החייבת במס מופחת, ובשנה הבאה צפויה עלייה בשיעור המס של החברה.
- 3. "בעלי שליטה"**
- הקדמת/בחירת עיתויים של תשלומים לבעלי שליטה ב"חברה שהיא בשליטתם של לא יותר מחמישה בני אדם", כמשמעותה בסעיף 76 לפקודה, שיש לנכות מהם מס במקור או תשלום הניכוי במקור. ניתן לשלם את ניכוי המס במקור עד תום שלושה חודשים מתום שנת המס (ולהעבירו לפקיד השומה תוך 7 ימים מיום הניכוי, בתוספת הפרשי הצמדה ורבית מתום שנת המס), על מנת שההוצאה תותר בניכוי (והכל בתנאי שההכנסה נכללה אצל בעל השליטה בדוח על הכנסותיו לאותה שנה).
 - הפקדות לקופת גמל לקצבה, לפיצויים ולקרן השתלמות עבור בעלי שליטה, במיוחד לאור הוראות תיקון 190 לפקודה אשר מרחיב את גובה ההוצאה שתינתן לחברה בשל הפקדות לקצבה עבור בעל שליטה.
 - שיקולים לאי חלוקת מענקים ודמי ניהול לבעלי שליטה, בהתחשב בפער בין שיעורי המס לגבי חברה ולגבי יחיד.
 - ביטוח לאומי - בעל שליטה בחברת מעטים לא מוכר כעובד שכיר, הן לעניין תשלום דמי הביטוח והן לעניין הזכאות לגמלאות (לגבי ביטוח אבטלה וביטוח זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק מעביד).
 - חיוב בעלי שליטה ברבית לפי סעיף 3(ט) לפקודה: בשנת 2025 השיעור המינימאלי עומד על 6.69% לשנה (נומינלי).
 - זקיפה של הפרשי הצמדה בגין הלוואות בעלים - הוצאות הפרשי הצמדה מוכרות לחברה ופטורות ממס בידי יחיד בעל השליטה.
 - חשיפה למיסוי משיכות בעל שליטה שלא הוחזרו או העמדת נכסי החברה לרשותו כהכנסה מדבידנד או כהכנסה פירותית (משכורת/עסק או משלח יד) - לפי סעיף 3(ט) לפקודה.

¹ אין הכוונה לדיווח כספי כולל לפי בסיס מזומן.

חברות - היערכות לקראת תום שנת המס 2025 ותחילת שנת המס 2026 (המשך)

3. "בעלי שליטה" (המשך)

- על פי סעיף 62א לפקודה ("חברות ארנק"), יש לחייב את בעל המניות נותן השירות באופן שוטף בגין כלל הכנסות החברה שמקורן מפעילות של נושאי משרה או פעילות שמתקיימים לגביה יחסי עובד מעביד בפן המהותי, כאילו התקבלו ישירות על ידו.

4. תשלומי מס

- השלמת מקדמות בשל "הוצאות עודפות" שצריכות להשתלם על חשבון השנה השוטפת (חשוב בעיקר בחברה בהפסדים).
- תשלום יתרת חוב המס עד 31 בינואר 2026 ללא חיוב בהפרשי הצמדה ורבית, או עד תום פברואר 2026 תוך תשלום מחצית הפרשי הצמדה ורבית, או עד תום מארס 2026 תוך תשלום 75% מהפרשי הצמדה ורבית.
- יש לשקול תשלומי מענקים על מנת להקטין את הרווח ובכך להקטין את הפרשי ההצמדה ורבית המוטלים ממחצית שנת המס בשל הפחתת מקדמות בלתי מוצדקת.
- התאמת המחזור שדווח לצרכי תשלום מקדמות למחזור בפועל והשלמת ההפרשים בדוח דצמבר 2025.
- התאמת המחזור ודיווח כנ"ל לצרכי מס ערך מוסף.

5. שונות

- סיום הטיפול בחובות מסופקים ותביעות כספיות שנויות במחלוקת, מוקדם ככל האפשר עד תום שנת המס, לשם התרתם בניכוי בשנה השוטפת.
- בדיקת האפשרות לדרוש החזר מע"מ בגין חובות אבודים.
- הסכמי ניהול - יש לבחון את הסכמי הניהול עם צדדים קשורים. יש לעגן את ההסכמות בין הצדדים בכתב, לרבות מילוי טופס 1213 (תכנוני מס חייבים בדיווח), אם יש צורך בכך.
- דיווח בגין קבלת חוות דעת - על פי סעיף 131ד לפקודה, קיימת חובת דיווח לרשות המסים בשל שימוש בחוות דעת מסוימות, כאשר שכר הטרחה של נותן חוות הדעת תלוי בחסכון המס של מקבל חוות הדעת או דיווח על "חוות דעת מדף". יש לבחון את הצורך בדיווח.
- דיווח על נקיטת עמדה הסותרת את רשימת העמדות שפרסמה רשות המסים בנושאי מס הכנסה, מע"מ ומכס, אם יתרון המס עלה על סכום מסוים. יש לבחון את הצורך בדיווח.
- השלמת פרטי דיווח על תשלומים וניכויים במקור לגבי: סכום התשלום (לרבות בגין תשלומים שלא נוכה מהם מס במקור), סכום הניכוי, שם מקבל התשלום, מענו ומספר תעודת הזהות ובחבר בני-אדם מספר מזהה אחר בצורה מדויקת כדי למנוע אי התרת הסכומים כהוצאה (וכן בעיות בקליטת הדוח המקוון).
- בדיקת סוג פנקסי החשבונות שיש לנהל מתחילת שנת המס 2026, בהתאם להוראות ניהול פנקסים, אם חלו שינויים בפעילות העסק (מחזור, מספר עובדים).
- יש לשקול דיווח על בסיס מזומנים לצרכי מס לגבי חברות העוסקות במתן שירותים ואין להן מלאי עסקי, וזאת גם אם הדוחות הכספיים שלהן ערוכים לפי בסיס מצטבר.
- איסור על גילום מס קבוצתי - גילום מס הכנסה "קבוצתי" (מחוץ לתלושי השכר) של הטבות, הניתנות לייחוס ספציפי לעובדים וכל האישורים שניתנו על-ידי רשות המסים (אם ניתנו) לגילום "קבוצתי" התבטלו וכן בוטלה אפשרות הדיווח על גילום "קבוצתי" בטופסי 126. יש לגלם בתלושי השכר הטבות, הניתנות לייחוס ספציפי, ואילו הטבות, שאינן ניתנות לייחוס ספציפי, יסווגו כהוצאה עודפת.

חברות - היערכות לקראת תום שנת המס 2025 ותחילת שנת המס 2026 (המשך)

5. שונות (המשך)

• שינויי מבנה - מועד שינויי מבנה בדרך של פיצול ומיזוג (למעט בדרך של החלפת מניות לפי סעיף 103כ לפקודה), צריך להיות בתום שנת המס בלבד (חברות נסחרות, לדוגמה, גם בתום רבעון). עם זאת, מכוח סעיף 103א(ב) לפקודה ולפי חוזר מס הכנסה², יתאפשר ביצוע מיזוג סטטוטורי או פיצול לא רק בתום שנת מס, אלא גם בתום כל אחד משלושת הרבעונים בשנה (31 במרס, 30 ביוני ו-30 בספטמבר) בכפוף לתנאים מסוימים. חשוב לציין, כי במידה והיה דרוש אישור מקדמי מרשות המסים לו המיזוג או הפיצול היו מבוצעים בתום שנת המס, ביצוע המיזוג או הפיצול שלא בתום שנת המס יהיה גם הוא כפוף לאישור מקדמי מרשות המסים.

• ניכוי הוצאות רבית והצמדה על חוב ניכויים - בפס"ד **שריג אלקטריק**, קבע בית המשפט העליון, כי הוצאות רבית והפרשי הצמדה בגין חוב ניכויים יותרו בניכוי ללא קשר למועד הדרישה בניכוי של קרן המס, זאת בניגוד להבחנה שנקבעה בעבר בהלכת הד הקריות.

6. חשיפות מס בגין קבלת דיבידנד

במקרה של קבלת דיבידנד, קיימת חשיפה לייחוס הוצאות (בעיקר הוצאות מימון) להכנסות מדיבידנד לפי סעיף 18(ג) לפקודה. (ע"א 1525/17 ארקין תקשורת, ע"א 3892/13 בראון-פישמן וכן ע"מ 37568-07-11 פישמן **רשתות ו**- ע"מ 40520-01-11 **אמבה השקעות**). החשיפה גבוהה יותר אצל חברת החזקות, וכן ככל שהדיבידנד הינו בסכום גבוה יותר וככל שאין לחברה (כמעט) הכנסות נוספות.

כמו כן, קבלת דיבידנד שמקורן בהכנסות שלא שולם עליהם מס חברות אצל החברה המחלקת, עלולה להתחייב במס אצל החברה המקבלת.

7. חשיפות מס בגין חלוקת דיבידנד

• חלוקת דיבידנדים מרווחי שערך - במסגרת החוק לשינוי סדרי עדיפויות משנת 2013, נקבעה הוראה בפקודת מס הכנסה (סעיף 100א לפקודה) בקשר לאופן מיסוי חלוקת דיבידנדים שחולקו מרווחי שערך. למרות שתיקון זה לא נכנס לתוקף מאחר שלא פורסמו תקנות, יש לשקול את כדאיות חלוקת דיבידנד מתוך מקור זה.

• אם לחברה המחלקת (או אף לחברה בת שלה) ישנן הכנסות שנהנו מהטבות לפי החוק לעידוד השקעות הון (ובמיוחד הכנסות פטורות), או אם הדיבידנד חולק רק/או גם מתוך רווחים חשבונאיים שלא מוסו (לרבות רווחי אקוויטי), תתכן דרישה של רשויות המס לתשלום מס נוסף אצל החברה המקבלת. **לפיכך, יש לבדוק היטב את מקורות המיסוי לחלוקת הדיבידנד, בטרם מתקבלת ההחלטה על חלוקתו.**

8. החוק לעידוד השקעות הון

מפעל מועדף - תיקון 68 לחוק:

תיקון 68 לחוק העידוד, מעניק הטבות למפעל מועדף החל משנת המס 2011. לפירוט נוסף:

החל מיום 1 בינואר 2017 שיעור המס על הכנסה זו באזור פיתוח א' הינו 7.5% ובאזור אחר 16%.

החל מיום 1 בינואר 2014 שיעור המס על חלוקת דיבידנד שמקורו בהכנסה מועדפת הינו 20%. שיעור זה חל על דיבידנד שמחולק מהכנסה "מועדפת" של חברה, כגון חברה טכנולוגית או מפעל מועדף. הטבה זו חלה גם כאשר הדיבידנד עובר דרך חברת החזקות ישראלית, במקרה זה דיבידנד מחברת ההחזקות ליחיד יהיה גם הוא בשיעור של 20%. (שיעור זה לא יחול על חלוקה לחברה תושבת ישראל שאינה חייבת במס או לתושבי חוץ ממדינת אמנה שעשויים ליהנות משיעור מס נמוך יותר).

טבלת שיעורי המס החלים על מפעל מועדף שיעור מס רגיל

שיעור מס אזור אחר	שיעור מס אזור פיתוח א'	שיעור מס רגיל	מס חברות
16%	7.5%	23%	מס דיבידנד
20%	20%	30%	

² חוזר מס הכנסה מספר 6/2018 - רשות המסים בנושא: קביעת מועד מיזוג או פיצול.

חברות - היערכות לקראת תום שנת המס 2025 ותחילת שנת המס 2026 (המשך)

8. החוק לעידוד השקעות הון (המשך)

מפעל טכנולוגי - תיקון 73 לחוק:

ביום 29 בדצמבר 2016 פורסם בספר החוקים 2592 חוק ההתייעלות הכלכלית³, במסגרתו נכלל תיקון מס' 73 לחוק לעידוד השקעות הון. התיקון לחוק כולל מסלול הטבות נוסף על הקיימים - מסלול "מפעל טכנולוגי". מפעל טכנולוגי כולל בתוכו שני מסלולי הטבות מס: מפעל טכנולוגי מועדף ומפעל טכנולוגי מועדף מיוחד. כמו כן, נקבעו הקלות בתנאי הסף להיכנס למסלול של מפעל מועדף מיוחד, שינויים בהגדרות של מונחים בחוק ועוד.

במסגרת המסלול של מפעל טכנולוגי ניתנות הטבות במס לגבי הכנסות אשר מקורן מנכסים לא מוחשיים מוטבים מסוימים כפי שהוגדרו בתיקון 73 לחוק. נכסים לא מוחשיים מוטבים אלו כוללים בין היתר - פטנט רשום, תוכנת מחשב, זכות מטפחים של זני צמחים וכדומה, בשיעורי מס נמוכים החל מיום 1 בינואר 2017 כדלקמן: למפעל טכנולוגי מועדף (שיעור מס של 7.5% באזור פיתוח א' או שיעור מס של 12% באזור אחר) ולמפעל טכנולוגי מועדף מיוחד (שיעור מס של 6%). בנוסף שיעור המס על הדיבידנד שמקורו באותן הכנסות יהיה נמוך יותר במקרים מסוימים.

טבלת שיעורי המס

	אזור פיתוח א'	אזור פיתוח אחר
מפעל טכנולוגי מועדף	7.5%	12%
מפעל טכנולוגי מועדף מיוחד	6%	6%
מפעל מועדף	7.5%	16%
מפעל מועדף מיוחד	5%	8%

נושאים שיש לבחון

• **הודעה על החלת הוראות מפעל מועדף** - חברה המבקשת להחיל עליה את הוראות תיקון 68 לחוק העידוד (מפעל מועדף) ובכך לוותר על ההטבות הקודמות מכוח נוסח החוק הישן (הטבות של מפעל מוטב ומפעל מאושר), צריכה לשלוח הודעה (באמצעות טופס 908) לא יאחר מהמועד הקבוע להגשת הדוח השנתי (לפי פרשנות רשות המסים, מדובר במועד שנקבע בפקודה ללא אורכות) וההודעה תחול לגבי שנת המס שלאחר שנת המס שלגביה הוגש הדוח ואילך, בלא זכות חזרה ממנה.

חברה המעוניינת להחיל עליה את הוראות המפעל המועדף החל משנת המס 2025 (שכן לא עברה למסלול זה קודם לכן) צריכה הייתה לשלוח את ההודעה לכל המאוחר עד ליום 31 במאי 2025.

• בחינה האם המפעל עומד בתנאים המקדמיים של "מפעל מועדף" - ייצוא של לפחות 25% ממכירותיו⁴ ו"מפעל תעשייתי" כהגדרתו בסעיף 51 לחוק.

• בחינת כדאיות להחלת הוראות "מפעל טכנולוגי מועדף" החל מיום 1 בינואר 2017.

• בחינת חשיפה לפעולות במסלול הטבות חלופי (הכנסות פטורות) שעלולות להיחשב כתשלום דיבידנד על פי סעיף 51(ח) לחוק (כנוסחו לפני תיקון מס' 60) או על פי סעיף 51ב כנוסחו אחרי תיקון 60 לגבי מפעל מוטב ועל כן לשלול את הפטור על אותן הכנסות. יש לבדוק את החשיפה גם לגבי הכנסות פטורות של מפעל מאושר באזור פיתוח א' במסלול מענקים. ראה גם פס"ד טבע⁵.

• בחינת קיזוזים של הפסדים מועברים ושוטפים, לאור פסקי דין **כרמל אולפנינים ומודול בטון** של ביהמ"ש העליון ועמדת רשות המסים, כפי שהובעה בחוזר מס הכנסה מס' 11/2011 לגבי קיזוז הפסדים במפעל מעורב.

• יש לשקול הקדמת/דחיית הכנסות (שלא באופן מלאכותי) במקרים של סיום/התחלת תקופת הטבות של מפעל מוטב, כתב אישור כלשהו (לא רלוונטי למפעל מועדף). לעניין סיום תקופת ההטבות, תשומת ליבכם שבפס"ד סטרלינג סופטוור של ביהמ"ש העליון נקבע, שיש למנות את התקופה של 14 השנים מתחילת שנת המס שבה ניתן כתב האישור.

³ חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות 2017 ו-2018), התשע"ז-2016.

⁴ תשומת לב לע"א 6066/13 **ט.צ.ט. נוביס** בע"מ, בו נקבע שייצוא לחו"ל שלא במישרין, אלא באמצעות חברה משווקת, עלול לשלול את ההטבות שהוענקו בחוק וכן לפס"ד דומה נוסף- ע"מ 55611-07-17 **אלבטרוס א.ד. מכלולים תעופתיים** בע"מ.

⁵ ע"מ 57133-01-15 טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח"י נ' פקיד שומה ירושלים (ניתן ביום 27.10.2021).

חברות - היערכות לקראת תום שנת המס 2025 ותחילת שנת המס 2026 (המשך)

8. החוק לעידוד השקעות הון (המשך)

נושאים שיש לבחון (המשך)

- יש לבחון האם ישנן הכנסות נוספות שהן אינטגרליות לפעילות הזכאית להטבות לצורך הכללתן בזכאות למס מופחת.
- בדיקת חישוב הצמדת מחזורי בסיס למדד תפוקות התעשייה או לשער מטבע היצוא העיקרי (כנמוך), למי שיש ייצוא מינימלי של 70% (ישיר או עקיף). (לא רלוונטי לחברה שבחרה להחיל על הכנסותיה את תיקון 68 לחוק).

מפעלים מאושרים - מסלול מענקים

לגבי תוכניות לאחר כניסתו לתוקף של תיקון 68 לחוק עידוד השקעות הון - רלוונטי רק לאזור פיתוח א'.

- בדיקת עמידה בתנאי כתב האישור של "מפעל מאושר" (לרבות תנאי ייצוא ויעדי השקעות, העסקת עובדים ומכירות).
- שיקולים לגבי עיתוי רכישת נכסים לפי התוכנית המאושרת ומועד התחלת הייצור, בהקשר למועד הרצוי לקביעת שנת ההפעלה, מחזור הבסיס והתחלת תקופת ההטבות, ובהתחשב באפשרות לקיום בפועל של תחזיות הייצוא.
- על מנת למנוע חשיפה לפגיעה עתידית במעמד המפעל המאושר ובהטבות המגיעות לו, נדרשים הצעדים הבאים:
 - (1) יש לדאוג לבצע הקצאת הון מניות עד סוף השנה בשיעור של לפחות 24% מהיקף ההשקעות שבוצעו במהלך שנת 2024. הקצאת המניות יכולה להיעשות בדרכים הבאות:
 - הקצאה כנגד מזומן אשר יוזרם על-ידי בעלי המניות.
 - הקצאה כנגד הון עודפים או יתרות זכות של בעלי המניות.
 - (2) יש לבדוק את היקף ההשקעות אשר בוצעו בפועל ביחס לתוכנית המאושרת, על מנת שלא להיכנס לחריגה מתוכנית זו.
 - (3) יש להיערך לקראת הכנה והגשת דוחות ביצוע תקופתיים לחברת ענבל ולרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה. ניתן לבקש את הארכת תקופת ביצוע ההשקעות במידה ונדרש. נציין כי מדובר בתוכניות שאושרו על-ידי הרשות להשקעות בלבד.
 - (4) יש לשאוף להקטנת יתרות החובה (חייבים) של בעלי המניות בחברה. יתרות חובה אלו מקטינות למעשה את ההון הנפרע הדרוש לעמידה בתנאי הלימות ההון של התוכנית.

שחיקת מחזורי בסיס (לא רלוונטי למפעל מועדף)

יש לבחון בשנת הבחירה, עמידה בקריטריונים שנקבעו בתקנות לעידוד השקעות הון (הפחתת מחזור בסיס), התשס"ז-2007 לעניין שחיקת מחזור בסיס.

התקנות מאפשרות לחברות אשר עונות להגדרות ולקריטריונים המפורטים בתקנות, להפחית את מחזור הבסיס שלהן מידי שנה בשיעור של 10% מהשנה הקובעת (שנת ההפעלה או שנת הבחירה), כך שלמעשה מחזור גדול יותר ייוחס לתוכניות ההרחבה המוטבת (או המאושרת), ובכך להגדיל משמעותית את הטבות המס.

עיקרי הקריטריונים לדרישת שחיקת מחזור בסיס:

- השקעה מהותית מינימאלית במחקר ופיתוח - שיעור של 7% ממחזור המכירות. יש לקבל את אישור הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית לעמידה בתנאי זה (נדגיש, כי לא ניתן לקבל את אישור הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית, אם הפניה אליה מתבצעת יותר משלוש שנים מתום השנה אליה מתייחסת הבקשה).
- העסקה מהותית מינימאלית של עובדים בעלי השכלה אקדמאית במקצועות ובתחומים אשר נקבעו בתקנות - שיעור של 20% מכלל העובדים.
- עמידה במבחן תחלופת המוצרים בשיעור של 50% בפרק זמן כפי שקבוע בתקנות, או לחלופין עמידה במבחן ההשקעות - ביצוע השקעות מהותיות בהתאם לנדרש בתקנות.

חברות - היערכות לקראת תום שנת המס 2025 ותחילת שנת המס 2026 (המשך)

8. החוק לעידוד השקעות הון (המשך)

קבלני משנה

בהתייחס לחברות הפועלות כקבלני משנה ומשווקות את תוצרתן ליצואנים בעלי מעמד של מפעל מועדף, מפעל מאושר או מפעל מוטב, יש לבחון עמידה בתקנות לעידוד השקעות הון (תנאים שבהתקיימם יראו במפעל המוכר רכיב למפעל אחר, מפעל זכאי להטבה), התשס"ז-2007.

יצואנים עקיפים נדרשים לפנות למפעלים אחרים כהגדרתם בחוק ולקבל מהם אישור בדבר הייצוא על גבי טופס 902.

לעניין זה נוסף כי ביום 18 ביוני 2017 פורסם בקובץ התקנות 7827 תיקון לתקנות המיטיב עם יצואנים עקיפים.

לגבי ניתוח הזכאות להטבות של קבלן משנה ושל ייצוא לחו"ל שלא במישרין, אלא באמצעות חברה משווקת, ראה פסקי הדין בעניין כ.צ.ט נוביס (ע"א 6066/13) ובעניין אלבטרוס (ע"מ 55611-07-17).

* * * *

נתונים לתיאום הוצאות עודפות לשנת המס 2025

להלן נתונים לתיאום הוצאות עודפות לצורך הכנת הדוח המתואם לצרכי מס לשנת המס 2025:

מס' הסעיף	הנושא
1	כללי
2	כיבודים במקום העיסוק
3	אירוח
4	מתנות בשל קשר עסקי (ללקוחות וספקים) ומתנות לעובדים
5	אש"ל בארץ לתושב ישראל
6	הוצאות נסיעה ושהייה בחו"ל
7	הוצאות לינה וארוחת בוקר בישראל או באזור
8	הוצאות ביגוד
9	ניכוי בשל דמי חבר ודמי טיפול
10	הוצאות החזקת טלפון שאינו נייד במקום המגורים
11	הוצאות החזקת טלפון נייד
12	הוצאות החזקת רכב

1. כללי

יש לתאם הוצאות עודפות מכוח תקנות שהותקנו לפי סעיף 31 לפקודת מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסוימות וניכוי הוצאות רכב), וכן הוצאות למתן טובת הנאה שנתן מעביד לעובדיו ואשר לא ניתן ליחסה לעובד פלוני.

על חבר בני אדם לשלם מקדמות בשיעור של 45% (בחבר בני אדם שסעיף 3(ז) לפקודה חל עליו - מוסדות ציבור, לרבות מלכ"רים 90%) מההוצאות העודפות על בסיס שוטף. במקרה של חוסר במקדמות, יש לשלם בהקדם את ההפרש כדי לחסוך בהוצאות רבית, הפרשי הצמדה וקנסות (במיוחד בחברות מפסידות).

לדוח המס שישלח לפקיד השומה, יש לצרף את הטפסים 1235 (דוח על הוצאות עודפות) ו-1227 (הצהרה בעניין מקדמות בשל הוצאות עודפות ששולמו וטרם קוזזו מהמס⁶).

ב-14 בינואר 2020, פורסמה הודעת רשות המסים לגבי הקלה בניהול ספרים בנושא שימוש במערכת דיגיטלית לדיווח על הוצאות עובדים - הנחיות להגשת בקשה להקלה. בהנחיות נקבע מה תכלול המערכת הדיגיטלית לדיווח הוצאות עובדים. **תנאים לקבלת הקלה לשימוש במערכת דיגיטלית לדיווח הוצאות עובדים:** (1) חברות שמספר העובדים הוא 50 עובדים ומעלה; (2) דיווח על הוצאה שהוצאה על-ידי עובד עבור המעסיק ומשופה על-ידי המעסיק; (3) סכום ההוצאה במסמך סרוק אחד לא יעלה על 3,000 ש"ח; (4) שימוש במערכת הדיגיטלית כמפורט בהנחיות.

2. כיבודים במקום העסק

יותר בניכוי רק 80% מההוצאות לכיבוד קל (שתייה קרה או חמה, עוגיות, פירות וירקות העונה, וכיוצא באלה) במקום העיסוק (מקום שבו מנהל הנישום, דרך קבע, את עיסוקו) של הנישום.

לפי חוזר מס הכנסה מס' 14/2000, יוכרו ההוצאות לכיבוד קל **במקום העיסוק** הן לאורחים המבקרים והן לעובדים. הוצאות מזון ומשקה אחרות, שאינן כיבוד קל, לא יותרו (לדוגמא: ארוחה עסקית הניתנת לאורח שאינו תושב חוץ - ראה סעיף 3 להלן).

הוצאות כיבוד מחוץ למקום העיסוק לא יותרו בניכוי.

3. אירוח

הוצאות בשל אירוח בארץ - אינו מותרות בניכוי.

הוצאות אירוח אורחים מחו"ל - מותרות בניכוי ללא תקרה, במידה שהן סבירות ונוהל לגביהם הרישום הנדרש (שם האורח והארץ ממנה הגיע, מספר ימי האירוח ונסיבותיו, הקשר לנישום וסכום ההוצאה).

הוצאות בעבור "שירותי משרד" - הוצאות "שירותי משרד" מוכרות במס הכנסה ובמע"מ רק כאשר הן קשורות למשרד המשמש את העסק באופן קבוע, או למקום ששימושו העיקרי הוא משרד, כמו "חללי עבודה משותפים". עמדת רשות המסים היא שעלויות שרכש לעסק עצמו, כגון דפים, טונרים, קלסרים ודיו למדפסות, נחשבות להוצאה. הוצאות כמו בתי קפה, מסעדות וכדומה, אינן נחשבות ל"שירותי משרד".

⁶ לתשומת לב - מקדמות על חשבון עודפות ששולמו בגין שנת המס 1999 ואילך יוצמדו למדד.

נתונים לתיאום הוצאות עודפות לשנת המס 2025 (המשך)

4. מתנה בשל קשר עסקי (ללקוחות וספקים) ומתנות לעובדים

- א. עד ל-240 ש"ח לאדם לשנה (סכום זהה לזה של שנת המס 2024).
 - ב. אם ניתנה בחו"ל - עד ל-15 דולר של ארה"ב לאדם לשנה (סכום זהה לזה של שנת המס 2024).
 - ג. (1) מתנה לעובד לרגל אירוע אישי (חתונה, לידת ילד, בר-מצווה) תותר בניכוי מבלי שתחשב הכנסת עבודה בגבולות הסכומים שבסעיף (א) לעיל (240 ש"ח). סכום מעבר לכך - ייחשב כהוצאה עודפת.
 - (2) מתנה לעובד לחגים - יש לזקוף שווי למשכורתו. אם ניתנו תווי שי, יש לזקוף שווי לפי עלות תווי השי למעסיק ולא לפי הערך הנקוב של תווי השי. אם ניתנה מתנה בשווי כסף (חפץ כלשהו), יש לזקוף שווי כולל מע"מ.
- תשומת לב לכך, שעשויה לקום חובת ניכוי מס במקור ממתנה שניתנה לנותן שירותים, סוכן או לקוח (לרבות לעובדים שלהם). חובת הניכוי במקור קיימת גם במקרה של תשלום על-ידי צד ג' כגון איגודים מקצועיים דוגמת הסתדרות המורים אם העניקו לחבריהם תשלומים כלשהם כגון שי לחג או מלגות (ע"מ 1136/07 הסתדרות המורים בישראל).

5. אש"ל בארץ לתושב ישראל

הוצאות בשל ארוחת בוקר, ארוחת צהרים, או ארוחת ערב (אש"ל) בארץ - אינן מותרות בניכוי.

6. הוצאות נסיעה ושהייה בחו"ל

- ההוצאה תותר בניכוי אם הנסיעה והשהייה היו הכרחיים לייצור ההכנסה. סכומי ההוצאות שיותר בניכוי בשנת המס 2025 - הינם כדלקמן:
- א. **הוצאות טיסה**
הוצאה עבור כרטיס במחלקת תיירים או עסקים - תותר במלואה.
הוצאה עבור כרטיס במחלקה ראשונה - תותר עד לגובה מחיר כרטיס במחלקת עסקים באותה טיסה.

ב. הוצאות לינה

- בנסיעה אשר כללה עד 90 לינות - עבור 7 הלינות הראשונות יוכרו כל ההוצאות או עד 355 דולר ללינה, לפי הנמוך (לפי קבלות).
עבור שאר הלינות (החל מהלילה השמיני) בתקופה הנ"ל - אם מחיר כל לינה לא עלה על 156 דולר, תותר כל ההוצאה. אם ההוצאה עלתה על 156 דולר, יוכרו 75% מההוצאה, אך לא פחות מ-156 דולר ולא יותר מ-266.25 דולר ללינה.
בנסיעה אשר כללה יותר מ-90 לינות - יוכרו ההוצאות לפי קבלות, אך לא יותר מ-156 דולר ללינה עבור כל הלינות.
לעניין זה, גם שתי נסיעות או יותר שלא הייתה ביניהן שהייה רצופה בישראל של 14 יום לפחות, ייחשבו כנסיעה אחת.

ג. הוצאות שהייה (אש"ל)

- אם נדרשו הוצאות לינה לפי קבלות - עד 100 דולר לכל יום שהייה.
אם לא נדרשו הוצאות לינה - עד 167 דולר לכל יום שהייה ללא הבדל בתקופת השהייה בחו"ל.
נציין, שבפס"ד גריידי (עמ"ה 9048/05) נקבע, שקבלת תשלום מהמעביד בגין הוצאות שהייה בחו"ל שלא הוצאו בפועל, ייחשבו להכנסת עבודה של העובד.

ד. הוצאות בגין שכירת רכב

- הסכום שיותר בניכוי יהיה הסכום שהוצא בפועל בגין שכירת רכב לפי קבלות, אך לא יותר מ-78 דולר ליום. סכום זה כולל את כל ההוצאות לרכב, לרבות דלק, שירותים וכל הוצאה אחרת.

ה. הוצאות בשל חינוך ילדים

- התרת הוצאות לחינוך ילדים בשל שהייה בחו"ל בתקופה רצופה העולה על 10 חודשים: הוצאות אלו יותרו בניכוי (גם בשל תקופת 10 החודשים הראשונים) בשל ילדים שטרם מלאו להם 18 שנה⁷ בשנת המס, בסכום שלא יעלה על 890 דולר לחודש לכל ילד. המנהל רשאי להגדיל את הסכום האמור בהתחשב במקום המגורים ובתנאי הלימוד.

⁷ נציין כי בחוזר ניכויים של רשות המסים רשום "שטרם מלאו לו 19 שנה".

נתונים לתיאום הוצאות עודפות לשנת המס 2025 (המשך)

6. הוצאות נסיעה ושהייה בחו"ל

ו. הוצאות עסקיות אחרות

הוצאות עסקיות אחרות שנעשו בחו"ל כגון: טלפונים, אירוח ספקים או לקוחות וכיו"ב (כנגד קבלות) מותרות בניכוי באותו אופן שהיו מותרות בניכוי, אילו הוצאו בישראל.

ז. הגדלת סכומים לגבי ארצות מסוימות

רשות המסים קובעת רשימת מקומות בהם יותרו בניכוי 125% מסכומי הוצאות הלינה והשהייה הרגילות המותרות בניכוי.

להלן רשימת המקומות לגביהם ניתן לדרוש בשנת 2024 הוצאות לינה ושהייה מוגדלות ל-125% מההוצאות הרגילות:

אוסטרליה	הולנד	עומאן
אוסטריה	הונג-קונג	פינלנד
איטליה	בריטניה	צרפת
איסלנד	טיוואן	קטאר
אירלנד	יוון	קוריאה
אנגולה	יפן	קמרון
בלגיה	לוקסמבורג	קנדה
גרמניה	נורבגיה	שבדיה
דובאי	ספרד	שווייץ
דנמרק		

ח. עדכון סכומים

הסכומים הנקובים לעיל בדולרים מתואמים בכל 1 בינואר של כל שנה בהתאם לשיעור עליית המדד בארצות הברית (לפי מדד "ידוע").

7. הוצאות לינה וארוחת בוקר בישראל או באזור

א. לגבי הוצאות לינה שהוציא נישום בישראל או באזור (יהודה ושומרון), במרחק של 100 ק"מ ומעלה ממקום העיסוק העיקרי או מקום המגורים: הוצאות יוכרו עד לתקרה המתייחסת להתרת הוצאה בשל לינה בחוץ לארץ החל מהלינה השמינית - ראה סעיף 6ב' לעיל (לינה שעלותה נמוכה מ-156 \$ כל ההוצאות, לינה שעלותה גבוהה מ-156 \$ תותר 75% מההוצאה בלבד אך לא פחות מ-156 \$ ולא יותר מ-260.25 \$) והכל בשקלים חדשים לפי השער היציג של הדולר כפי שפורסם לאחרונה לפני מועד הלינה.

ב. לינה במרחק של פחות מ-100 ק"מ ממקום העיסוק העיקרי או מקום המגורים לא תותר בניכוי כלל, זולת אם שוכנע פקיד השומה שהלינה הייתה הכרחית לייצור ההכנסה של הנישום.

הוצאות לארוחת בוקר הכלולות במחיר הלינה יותרו בניכוי.

הוצאות אלו לא יחולו על הוצאות לינה שהוציא הנישום במסגרת השתתפות בכנס בתחום עיסוקו.

8. הוצאות ביגוד

הוצאות שהוציא נישום לרכישת ביגוד (לרבות נעליים) בעבורו או בעבור עובדו, שנועדו לשמש לצרכי עבודה וניתן לזהות בהם באופן בולט השתייכות לעסקו של הנישום או שעל פי דין קיימת החובה ללבוש את הביגוד, יותרו בניכוי במלואן אם לא ניתן להשתמש בביגוד שלא לצרכי עבודה (כדוגמת סרביל טיסה, חלוק אחיות, גלימה של עורכי דין, קסדה וכיו"ב). במקרה בו מדובר בביגוד שניתן להשתמש בו גם שלא לצרכי עבודה (כדוגמת חליפת מדם ייצוגית להופעת עורכי דין) יותרו בניכוי 80% בלבד מההוצאה.

על פי עמדת רשות המסים, במקרה בו מעביד מממן ביגוד עבור עובדיו אשר אינם עומדים בקריטריונים הנ"ל, ייחשב הדבר כטובת הנאה ששוויה ייזקף להכנסת העובד.

נתונים לתיאום הוצאות עודפות לשנת המס 2025 (המשך)

9. ניכוי בשל דמי חבר ודמי טיפול

יותר בניכוי 50% מתשלום דמי הטיפול ששילם עובד⁸ משכרו, ולגבי עובד ששילם דמי חבר - 50% מסכום דמי הטיפול שהיה משלם אותו עובד אילו היה מחויב בדמי טיפול.
 "דמי חבר" - דמי חבר שמשלם עובד **שהוא חבר** בארגון עובדים, לארגון העובדים אשר מותר למעבידו לנכותם מהשכר לפי סעיף 25(א)(3) לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 (להלן - חוק הגנת השכר).
 "דמי טיפול" - תשלום המשולם לארגון עובדים יציג על-ידי עובד **שאינו חבר** בארגון עובדים אשר מותר למעבידו לגבות מהשכר לפי סעיף 25(א)(3) לחוק הגנת השכר.

10. הוצאות החזקת טלפון שאינו נייד במקום המגורים

לא יותר בניכוי הוצאות בשל החזקת טלפון שאינו נייד במקום מגוריו של הנישום או של בעל השליטה בנישום, אלא אם כן הוכח להנחת דעתו של פקיד השומה, כי בית המגורים משמש את עיקר עסקו או משלח ידו של הנישום. במקרה זה, ההוצאות שיותר הינם כדלהלן:

א. שיחות טלפון שאינו נייד בארץ

(1) אם ההוצאה לא עלתה על 26,600 ש"ח לשנה, יותר בניכוי, הנמוך מבין 80% מההוצאות החזקת הטלפון או חלק מההוצאות העולה על 2,700 ש"ח.

(2) במקרה בו ההוצאה עולה על 26,600 ש"ח לשנה, יותר בניכוי חלק ההוצאות העולה על 5,300 ש"ח בלבד.

במקרה בו מקום המגורים שימש את עיקר העיסוק בחלק מהשנה בלבד, יותר חלק מההוצאות הנ"ל באופן יחסי לתקופת השימוש.

בדוגמה שלהלן ניתן לסכם את הטיפול בהוצאות החזקת טלפון שאינו נייד, כדלקמן:

סכום הוצאות החזקת הטלפון בשנה בש"ח	הסכום שיותר בניכוי בש"ח
0 - 2,700	0
2,700 - 26,600	2,700 [מקסימום = 19,120]
מעל 26,600	5,300 [מקסימום = 21,300]

ב. שיחות טלפון לחו"ל

ההוצאה תותר במלואה, אם נוהל רישום כנדרש (תאריך, שעה, יעד השיחה, פרטי מקבלת, משך השיחה, נושאה ומחירה המשווער). להבדיל מהוצאות טלפון בארץ, אין חובה שמקום המגורים ישמש את עיקר עסקו של הנישום.

11. הוצאות החזקת טלפון נייד

ניכוי ההוצאות בשל החזקת טלפון סלולרי מוגבל כדלקמן:

(א) לא יותר בניכוי הוצאות החזקת טלפון סלולרי המשמש בייצור הכנסה בסכום של 115 ש"ח לחודש או מחצית מההוצאות, לפי הנמוך.

(ב) על אף האמור לעיל, הוצאות מעביד בשל טלפון סלולרי, שהועמד לרשות עובד, כמשמעותו בתקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברדיו טלפון נייד), התשס"ב-2002, יותר במלואן.

יש לוודא שעובד שהטלפון הנייד הועמד לרשותו (למעט רדיו טלפון שניתן להתקשר ממנו למקום העבודה בלבד) חויב בשווי שימוש חודשי בגובה מחצית מההוצאה החודשית או 115 ש"ח, לפי הנמוך, והכל בניכוי סכום ההוצאה החודשית ששילם העובד בשל אותו טלפון סלולרי.

- לא יותר בניכוי הוצאות החזקת טלפון סלולרי שהוצאו בייצור הכנסת עבודה.
- "רדיו טלפון נייד" - למעט רדיו טלפון נייד המותקן באופן קבוע במרכזיה במקום עסקו או מקום משלח ידו של הנישום.
- יצוין, כי לעניין **מס ערך מוסף** נקבע בתקנה 18 לתקנות מס ערך מוסף, התשל"ו-1976 ובהוראת פרשנות 1/98 של אגף המכס ומע"מ, כי מקום בו יכול העוסק לקבוע במדויק את השימוש היחסי במכשיר הסלולרי לצרכי העסק ושלא לצרכי העסק, יפעל בהתאם וינכה את מס התשומות בגין רכישת הטלפון ובגין השימוש השוטף בו בהתאם ליחס כאמור. מקום בו לא יכול העוסק לקבוע במדויק את השימוש היחסי במכשיר, ועיקר השימוש בטלפון הסלולרי הוא לצרכי עסק, רשאי העוסק לנכות שני שלישים ממס התשומות, ואילו, כאשר עיקר השימוש בטלפון הסלולרי הוא שלא לצרכי העסק, רשאי העוסק לנכות רבע ממס התשומות.

⁸ "עובד" - לרבות מי שמנוכה מהכנסתו מקצבה ממעבידו לשעבר, תשלום דמי חבר על-ידי מעבידו לשעבר.

נתונים לתיאום הוצאות עודפות לשנת המס 2025 (המשך)

12. הוצאות החזקת רכב

א. אופן החישוב: יש לתאם הוצאות החזקת רכב, בהתאם לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות רכב), התשנ"ה-1995 כדלקמן:

- (1) הוצאות החזקת רכב בשל רכב שהמעביד העמיד לרשות עובדו (רכב צמוד) תותרנה בניכוי במלואן.
- (2) הוצאות החזקת רכב (שאינו אופנוע שסיווגו L3 או מסוג רכב שנקבע לגביו אחרת - ראה בהמשך), שהוצאו בייצור הכנסה שאינה הכנסת עבודה (רכב של עצמאי או רכב חברה שאינו צמוד אך אינו רכב תפעולי), תותרנה בניכוי לפי הגבוה מבין:
 - סכום הוצאות החזקת הרכב (כהגדרתן בתקנות) בניכוי שווי השימוש ברכב כפי שנקבע בתקנות השווי (אפשרות ראשונה);
 - 45% מההוצאות החזקת הרכב (אפשרות שנייה).

דהיינו, יש לתאם את הנמוך מבין: סכום שווי השימוש ברכב או 55% מסך הוצאות החזקת הרכב.

- (3) לגבי רכבים מסוימים, האחוז שיוכר לפי האפשרות השנייה יהיה גבוה יותר מ-45% כדלקמן:
 - לגבי אוטובוס ציבורי או מונית - 90%.
 - לגבי רכב סיור או רכב מדברי - 80%.
 - לגבי רכב להוראת נהיגה - 77.5% ובלבד שבבעלות הנישום רכב כאמור אחד בלבד, ולגבי מי שבבעלותו רק שני כלי רכב כאמור, שרק אחד מהם בלבד הוא רכב אוטומטי - 68%.
- (4) לגבי הוצאות החזקת אופנוע שסיווגו L3 (בעל מנוע בנפח של מעל 125 סמ"ק ובעל הספק מעל 33 כ"ס) שהוצאו בייצור הכנסה שאינה הכנסת עבודה, האחוז שיוכר לגבי האפשרות השנייה יהיה 25% מסך הוצאות החזקת האופנוע.

ב. הגדרת רכב אינה כוללת "רכב תפעולי" - על כן לא יחושב בגינו תיאום של הוצאות החזקת רכב. "רכב תפעולי", רכב שנתקיימו בו, להנחת דעתו של פקיד השומה, אחד מאלה:

- (1) רכב ביטחון (כהגדרתו בתקנות התעבורה) המשמש בפעילות מבצעית או ביטחונית בלבד;
- (2) רכב שלא הועמד לרשות עובד כלשהו של המעביד, המשמש רק לצרכי המעביד או בעל משלח-היד/עסק ואשר בתום שעות העבודה אינו יוצא מחוץ למקום העיסוק, והכול בלבד שמקום העיסוק של המעביד או של בעל משלח היד/עסק אינו במקום מגוריו.

ג. סוגי הוצאות החזקת רכב הן רשימה "סגורה" של הוצאות שהוגדרו בתקנות כדלקמן:
 רישוי, ביטוח מקיף, ביטוח חובה, דמי שכירות, דלק, שמנים, הוצאות תיקון ואחזקה, הוצאות חניה שלא במקום העיסוק הקבוע, אגרה לכביש חוצה ישראל ופחת לפי סעיף 21 לפקודת מס הכנסה.

ד. הוצאות חניה שלא במקום העיסוק הקבוע, שהוצאו בייצור הכנסה יתווספו ל"הוצאות החזקת רכב" ויתרו בניכוי על פי התקנות.
 הוצאות חניה במקום העיסוק הקבוע או בסמוך לו, יותרו בדרך כלל במלואן (אם מדובר בתשלום על בסיס קבוע ולא בתשלום לפי שעות חניה בפועל).

ה. זקיפה של שווי השימוש ברכב

- (1) **השיטה הלינארית - חלה על רכבים שנרשמו לראשונה מיום 1 בינואר 2010 ואילך**

רפורמת "המיסוי הירוק" קבעה לעניין שיטת זקיפת שווי שימוש ברכב לעובד כדלקמן:

שינוי שיטת זקיפת שווי שימוש ברכב צמוד שמקבל עובד שכיר ממעבידו מעבר משיטה של סכומים קבועים לפי 7 קבוצות מחיר לשיטה של אחוז ממחיר המחירון של הרכב (שיטה לינארית). השיטה הלינארית חלה רק על רכבים שנרשמו לראשונה מיום 1 בינואר 2010. על כלי רכב שנרשמו לפני אותו מועד, תמשיך לחול שיטת קבוצות המחיר.

שיעור שווי השימוש החודשיים הינו 2.48% ממחיר הרכב (למעט אופנוע שסיווגו L3, אשר שווי השימוש החודשי שלו הינו בשנת 2025 - 1,040 ש"ח). כמו כן, נקבעה תקרה לזקיפת שווי שימוש שעומדת בשנת 2025 על שווי רכב של 583,100 ש"ח.

נתונים לתיאום הוצאות עודפות לשנת המס 2025 (המשך)

12. הוצאות החזקת רכב

ה. זקיפה של שווי השימוש ברכב

(1) השיטה הלינארית - חלה על רכבים שנרשמו לראשונה מיום 1 בינואר 2010 ואילך (המשך)

שווי שימוש של רכב היברידי וחשמלי: יש להפחית משווי השימוש בשנת 2025, כדלקמן:
 ברכב היברידי שאיננו נטען מרשת החשמל - 560 ש"ח לחודש.
 ברכב היברידי שנטען מרשת החשמל (פלאג - אין) - 1,130 ש"ח לחודש.
 ברכב חשמלי - 1,350 ש"ח לחודש.

רשות המסים מפרסמת את סכומי שווי השימוש לדגם, באתר האינטרנט שלה. המידע באתר מאפשר חיפוש לפי קוד תוצר וקוד דגם (בהתאם לשיטת הקודים של משרד הרישוי, כפי שאלה מוטבעים על גבי רישיון הרכב).

(2) השיטה הישנה (קבוצות מחיר) - חלה על רכבים שנרשמו לראשונה עד 31 בדצמבר 2009

להלן נתונים על סכום השווי בשנת 2024 לגבי כלי רכב שנרשמו עד 31 בדצמבר 2009 (ש"ח לחודש):

קבוצת מחיר	שווי השימוש לחודש בשנת 2025
1	3,150
2	3,410
3	4,300
4	5,260
5	7,280
6	9,440
7	12,140
אופנוע L3	1,040

באם סכום השווי שנקף לעובד עולה על סכום ההוצאות שיש לתאם בגין אותו כלי רכב, אזי לא ניתן לקזז את הסכום השלילי כנגד סכום חיובי מכלי רכב אחר.

ו. פסקי דין בנושא הכרה בהוצאות רכב וחבות במס בשל שווי שימוש ברכב צמוד

(1) חיוב בשווי שימוש רכב לפי התקנות הינו חזקה שאינה ניתנת לסתירה - בבית המשפט העליון (ע"א 4096/18 חכם את אור-זך עורכי דין וע"א 7550/18 אור חי הנדסה בע"מ) (מאי 2019).

(2) בית המשפט העליון - ע"א 7891/17 נווה נטוע 1972 בע"מ נ' פקיד שומה חדרה (דצמבר 2018) ביהמ"ש המחוזי בחיפה (אוגוסט 2017, ע"מ 958-01-15) דחה את טענת המערערת כי מאחר שחייבה בהפרשים בגין שווי שימוש ברכב את העובדים באמצעות חשבוניות, היה על פקיד השומה להפחית סכומים אלו מהשומה. נקבע כי תשלום המס בגין ההטבה שקיבלו העובדים צריך להיעשות בדרך הקבועה בד"ן וכי המערערת לא רשאית להחליט כי זקיפת שווי הרכב תבוצע בדרכים אחרות מאלו שנקבעו בפקודה ובתקנות.

בית המשפט העליון אימץ את פסק דינו של בית המשפט המחוזי מכוח תקנה 460(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984.

(3) ניכוי הוצאות רכב שמשמש לצרכי עבודה בלבד - בית המשפט המחוזי (ע"מ 872/06 עיריית נהריה), קיבל את העמדה, שיתכן והתקנות המגבילות ניכוי הוצאות רכב חלות רק אם מדובר בהוצאות מעורבות ועל כן אינן חלות, במקרה בו כל ההוצאות עסקיות.

(4) החזר הוצאות דלק לעובד - עמ"ה 06-1184 אליל 2000 שיווק וניהול בע"מ - בית המשפט המחוזי בת"א קבע כי באופן עקרוני, מקום שהמעביד אינו מעמיד רכב לרשות העובד לצורך ביצוע העבודה, אלא משתמש ברכב הפרטי של העובד ומשיב לו את ההוצאות בגין השימוש האמור שכל כולו עבור המעביד, אין תחולה לתקנה 4 לתקנות הרכב ויש לראות בתשלום שמשלם המעביד לעובד כהוצאה של המעביד המהווה מעין החזר הלוואה ולא כהכנסת עבודה של העובד.

נתונים לתיאום הוצאות עודפות לשנת המס 2025 (המשך)

12. הוצאות החזקת רכב

ז. זקיפת שווי שימוש ברכב כהכנסה - הנחיות מיוחדות בתקופת מלחמת תקומה ("חרבות ברזל")

מתוקף תקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברכב), התשמ"ז-1987 כל מעסיק שהעמיד לרשות העובד רכב צמוד, נדרש לזקוף לעובד הכנסה בהתאם לשווי שנקבע בתקנות מס הכנסה. על כן, מעסיק שהעמיד לרשות עובד רכב צמוד נדרש לכאורה לחייב את שכרו של העובד בשווי השימוש על פי התקנות (להלן - שווי שימוש ברכב) גם כאשר הרכב היה ברשות העובד רק בחלק מהחודש ולזקוף שווי רכב מלא. החריג לכלל הנ"ל הוא מצב שבו אינם מתקיימים יחסי עובד - מעסיק במהלך חודש קלנדרי מלא, כלומר בעת תחילת עבודה או בעת סיומה (פרישה, התפטרות, פיטורין וכדומה), במצב זה ייזקף שווי רכב באופן יחסי לימי ההעסקה במהלך החודש.

עם זאת, נוכח המצב הביטחוני בתקופת מלחמת "חרבות ברזל" הוחלט ברשות המסים להקל על עובדים שגויסו למילואים בצו 8 ועובדים שהוצאו לחל"ת ולקבוע כי עובדים אלו שהחזירו למעסיק את הרכב שהוצמד להם, **ייזקף להכנסתם שווי שימוש ברכב באופן יחסי לימים בחודש בהם הרכב היה ברשותם** (שווי יחסי).

שווי יחסי יחושב גם בעת החזרת הרכב לרשותו של העובד.

במטרה להקל, באשר לעובדים שגויסו למילואים בצו 8, יכול המעסיק לוודא מול העובד או מי מטעמו את החזרת הרכב לרשות המעסיק, לרבות השארתו בשטח. בשל הנסיבות הביטחוניות המיוחדות, הודעה מהעובד או מי מטעמו באשר להחזרת הרכב/אי העמדת הרכב לרשותו או למי מטעמו בתקופה זו, יכולה להיעשות גם בדיעבד ולכל המאוחר, עד 7 ימי עבודה לאחר סיום תקופת שירות המילואים.

* * * *

מפקד המלאי ליום 31 בדצמבר 2025

1. מועד המפקד

1.1 כללי

31 בדצמבר הוא יום הדוח על המצב הכספי [להלן - המאזן] ותום שנת המס, ולכן יש לערוך את ספירת המלאי של כל הטובין שבבעלותכם או ברשותכם, לרבות הטובין השייכים לאחרים לאותו תאריך.

ניתן לספור את המלאי תוך חודש ימים לפני יום המאזן או תוך חודש ימים לאחריו, ובלבד שאם הספירה תיעשה יותר מעשרה ימים לפני יום המאזן או יותר מעשרה ימים לאחריו, יש להודיע על כך בכתב מראש לפקיד השומה (סעיף 26 להוראות ניהול פנקסי חשבונות).

אם ספירת המלאי לא תיערך ביום 31 בדצמבר - יש להיערך לרישום מדויק של כל הטובין הנכנסים והיוצאים מהעסק בין מועד הספירה בפועל לבין תאריך המאזן ולערוך את התיאומים הנדרשים לקביעת המלאי לתאריך המאזן.

1.2 התייחסות לנסיבות שהזמן גרמן - מלחמת תקומה ("חרבות ברזל")

בכפוף לאמור לעיל המתייחס למקרה הרגיל בו העסקים מתנהלים בסביבה עסקית שוטפת, יש לתת את הדעת לנסיבות המיוחדות שנגרמו בשל מלחמת תקומה ("חרבות ברזל"), (להלן - המלחמה). בנסיבות אלה, יש להיערך מראש ובהתאם, משמע - אם לא ניתן לספור את המלאי כמפורט לעיל, כי אז עליכם לבחור במועד המתאים ביותר מבחינת יכולתכם לספור את המלאי במלואו - ולהודיע על כך מראש ולפני תום שנת המס לרשות המסים ולנו.

בשל נסיבות העניין נביא את נוסח סעיף 26 להוראות ניהול פנקסי חשבונות - כלשונו:

נוהל עריכת מפקד המצאי

26. (א) נישום החייב לפי הוראות אלה לערוך רשימת המלאי יפקוד את המצאי ליום המאזן של כל הטובין שבבעלותו או ברשותו, לרבות הטובין השייכים לאחרים.

(ב) נישום רשאי לפקוד את מצאי הטובין תוך חודש ימים לפני יום המאזן או אחריו ולערוך לאחר מכן את התיאום הדרוש לקביעת ערך המלאי ליום המאזן, ובלבד שנישום הרוצה לערוך את מפקד המצאי יותר מעשרה ימים לפני יום המאזן או אחריו יודיע על כך בכתב מראש לפקיד השומה.

(ג) (1) בכפוף לאמור בפסקה (2) נישום המנהל ספר תנועת המלאי בצורה המאפשרת קביעת יתרות רשאי לפקוד את מצאי הפריטים השונים במועדים שונים במשך השנה, בתנאי שפקד כל פריט לפחות אחת לשנה, וערך רשימות מצאי של הפריטים שנפקדו ליום המפקד או ציין את תוצאות המפקד בספר תנועת המלאי והביא בחשבון את התיאומים הדרושים בעת עריכת רשימת המלאי ליום המאזן;

(2) בחר הנישום בשנת מס פלונית לפקוד את המצאי בהתאם לאמור בפסקה (1) יודיע על כך בכתב לפקיד השומה לא יאוחר מתחילת שנת המס; פקיד השומה רשאי תוך ארבעה חדשים מתחילת שנת המס להורות לו בכתב על עריכת מפקד המצאי כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב).

(ד) רשימת המלאי על פי סעיף קטן (א) תיערך על יסוד רשימת מפקד המצאי או כהשלמה, או על יסוד ספר תנועת המלאי במקרים שבהם בחר הנישום במפקד המצאי כאמור בסעיף קטן (ג); רשימת המלאי תכלול, בין היתר, את הכמויות ואת ערך היחידה לצורך חישוב המלאי שבבעלות הנישום, וכן את הטובין שברשותו של הנישום השייכים לאחרים, וזאת בציון שמות הבעלים ומעניהם.

1.3 בכל מקרה, נבקשכם להודיענו מראש על מועד הספירה המתוכנן על ידכם.

הערה: חובת ההודעה ועריכת התיאומים כאמור לעיל, אינה חלה על מלאי שרישומו מתנהל בספר תנועת המלאי באופן המאפשר קביעת יתרות המלאי, שכל פריט בו נספר לפחות אחת בשנה, ונשלחה הודעה לפקיד השומה על בחירה בשיטה זו לא יאוחר מתחילת שנת המס.

מפקד המלאי ליום 31 בדצמבר 2025 (המשך)

2. עריכת הספירה

- מומלץ כי יוכנו הנחיות בכתב לספירת המלאי המותאמות לנסיבות הספציפיות של החברה. יש לסדר את המלאי במחסן באופן שיקל על ביצוע הספירה.
- יש להכין רשימות מלאי שיכללו את כל הטובין שבבעלותכם או ברשותכם. טובין השייכים לאחרים ונמצאים ברשותכם ירשמו בנפרד (כגון - טובין במשגור). כמו כן, עליכם לערוך רשימת הטובין שבבעלותכם והנמצאים, בתאריך הספירה, אצל אחרים (כגון - סחורה שנשלחה לעיבוד וטובין במחסן ערובה).
- הרשימות יכללו את כל המקומות בהם נמצא מלאי של הישות.
- יש לעשות סידורים לספירת מלאי שמחוץ לעסק ומלאי בדרך, לרבות מלאי בהשאלה אצל אחרים.
- יש לעשות סידורים לקבלת אישורים מהמחזיקים במלאי (כגון - מלאי שבדרך, במשגור, במחסן ערובה - bonded - וכד').
- הרשימות יערכו לפי הקבוצות הבאות: חומרי גלם, חומרי אריזה, חומרי עזר, תוצרת בעיבוד, מוצרים מוגמרים מוצרים משומשים, החזרים, מלאי שהסיכויים למכירתו נמוכים, וכן כיוצא בזה בהתאם לאופי הישות והיקפה.
- גיליונות הספירה יהיו ממוספרים מראש במספר עוקב. יש לציין בעמוד הראשון את מספר העמוד האחרון. העמוד הראשון ברשימה יכלול את תיאור מקום הספירה ושם הסופר וחתימתו. בראש כל גיליון יצוין תאריך הספירה ומקום אחסון הטובין. רצוי לערוך את הרשימה ב- 3 עותקים לפחות.
- הרשימות יכללו לפחות פרטים אלו:
- תיאור הטובין באופן המאפשר זיהוי ויחוס;
 - מצב הטובין תוך ציון מצב תקינותם (מיושנים, מקולקלים, במחזור איטי, פסולת וכד');;
 - יחידת המדידה (ק"ג, מטרים, ליטרים וכד');;
 - הכמות (מספר היחידות כאמור לעיל);;
 - שלב גמר של עבודות בביצוע;
 - מרכיבים עיקריים של עבודות.
- לגבי מלאי של מוצרי חשמל (כגון - מקלטי טלוויזיה, מכשירי סטריאו ומכשירי רדיו), יש לציין גם את שם היצרן ומספר סידורי של המוצר המוטבע על-ידי היצרן.
- רצוי להשאיר מקום ל-2 טורים נוספים שימולאו במועד מאוחר יותר והם: מחיר היחידה ושווי כולל (מספר היחידות מוכפל במחיר).
- תוצרת בעיבוד תירשם תוך ציון הכמות ביחידות פיזיות ושלב העיבוד (רמת הגמר) במועד הספירה. רצוי להשאיר 3 עמודות נוספות לחישוב תפוקה שוות הערך (כמות היחידות הפיזיות מוכפל ברמת הגמר), לעלות ליחידה ולשווי הכולל.
- יש להפריד פריטי מלאי שהוצאה בגינם תעודת משלוח. יש לערוך רשימה נפרדת לפריטי מלאי אלו. יש לוודא שפריטים אלו לא נכללו בספירה.
- אם קיים מלאי של אחרים במקום העסק, יש לוודא כי הוא נספר בציון מתאים ויש להפריד אותו בעת חישוב ערך המלאי.
- יש לוודא כי לא נספרים פריטי רכוש קבוע.
- אם נספרים פריטי מלאי בסיסי (כגון - כלי עבודה) ומלאי לצריכה (כגון - מלאי לקידוחי נפט), יש להפריד אותם בניירות העבודה.
- אם קיים מלאי אשר ספירתו דורשת הערכת מומחה, יש לדאוג כי המומחה יהיה נוכח בעת הספירה ויאשר את שביעות רצונו מאופן הספירה והרישומים.
- יש לצלם את תעודת כניסה האחרונה למחסן ותעודת משלוח האחרונה שהופקה.
- יש להכין רשימה הכוללת את שמות הסופרים המשתתפים בספירה. לגבי כל סופר יש לפרט את הנתונים הבאים:
- שם הסופר
 - תפקיד הסופר
 - מקום הספירה
 - מועד תחילת הספירה
 - מועד סיום הספירה
 - הערות, במידה וישנן

מפקד המלאי ליום 31 בדצמבר 2025 (המשך)

2. עריכת הספירה

רצוי שהסופרים לא יהיו עובדים העוסקים במלאי. אם הם כן עוסקים במלאי הנספר, יש לדאוג שהספירה תיבדק על-ידי אדם אחר. עם זאת, על הסופרים להיות בעלי ידע מספיק לספירת המלאי הספציפי של הישות.

אם הספירה מתבצעת באמצעות מסופונים, יש לוודא כי:

- המסופונים תקינים ומכילים,
- הסופרים בקיאים בשימוש במסופונים לספירה.

הרשימות תרשומה בעט בלתי מחיק ולא בעפרון. יש לוודא כי המחיקות ברשימות נותרו קריאות. הסופרים יחתמו בסוף כל גיליון ויצינו את שמם המלא.

יש לסמן את המלאי שנספר. יש לבצע בדיקה שכל המלאי סומן (נספר).

יש להימנע מתזוזה של פריטי מלאי בעת הספירה. אם בוצעה תזוזה של פריטי מלאי בעת הספירה, יש לרשום את תנועת המלאי בזמן הספירה להבטחת חתך קניות ומכירות.

3. חישוב שווי המלאי

את שווי המלאי ניתן לחשב במועד מאוחר יותר. אין לכלול בחישוב השווי טובין שאינם שייכים לכם (כגון - שנמכרו לפני תאריך המאזן), אך יש לכלול פריטים הנמצאים ברשותם של אחרים והשייכים לכם.

השווי יחושב בדרך כלל לפי העלות (לא כולל מע"מ), אך במקרה של טובין שאינם תקינים (ראה לעיל), או שמחיר מכירתם המשוער נמוך מהעלות, יחושב השווי לפי "ערך המימוש הנקי" (שווי שוק בניכוי הוצאות מכירה) והדבר יודגש ברשימה תוך ציון בסיס החישוב. העלות תחושב לפי שיטת "FIFO" (נרי"ר - נכנס ראשון יוצא ראשון) או לפי זיהוי ספציפי של מחיר קניית יחידת הסחורה.

בכל מקרה של ספק או בעיות כלשהן בחישוב השווי נבקשכם להודיענו על כך.

רשימות המלאי המלאות - יסוכמו בנפרד לפי קבוצות, כגון: חומרי גלם, חומרי אריזה, חומרי עזר, תוצרת בעיבוד, מוצרים מוגמרים.

חישוב שווי המלאי יעשה בדרך כלל על גבי גיליונות הספירה. אם החישוב נעשה שלא על גבי גיליונות הספירה המקוריים, יש לדאוג לסימון שיאפשר מעקב הדדי בין רשימות הספירה לבין רשימות השווי הסופיות.

4. שמירת הרשימות

רשימות הספירה המקוריות מהוות חלק בלתי נפרד ממערכת החשבונות ויש לשמורן במשך **שבע שנים** מתום שנת המס או שש שנים מיום הגשת הדוח על ההכנסה, כמאוחר שבהם.

פקידי השומה דורשים לעיתים את רשימות מפקד המלאי זמן קצר לאחר תאריך המאזן. במקרים כאלה עליכם להמציא לפקיד השומה, מיד עם קבלת הדרישה, העתק אחד מרשימות הספירה המקוריות מבלי להמתין לחישוב השווי.

5. השמדת מלאי

5.1 ב-11 בנובמבר 2018, פורסמה הוראת ביצוע מס הכנסה מספר 14/2018 בנושא השמדת מלאי. על פי ההוראה, לעיתים מצטבר בעסק מלאי שלא נמכר מסיבות שונות, כגון: בלאי, השחתה, התיישנות וכו' ויש להשמידו. כמו כן, ישנם מצבים בהם על הנישום להשמיד מלאי מכוח הוראות שונות או מכוח הנחיות של גופים שונים כגון: משרד הבריאות, משרד איכות הסביבה, משרד החקלאות וכדומה. בהוראה זו מפורטים הכללים לפיהם על הנישום לפעול בעת השמדת מלאי.

נישום אשר בכוונתו להשמיד מלאי, **יודיע בכתב 30 יום מראש לפקיד השומה** על כוונתו. בפנייתו יפרט את: הכתובת המדויקת שבה נמצא המלאי המיועד להשמדה, המועד או המועדים המתוכננים להשמדת המלאי, שווי המלאי בספרים המיועד להשמדה.

בסמוך למועד השמדת המלאי, על הנישום לערוך פרוטוקול הכולל שני חלקים: בחלק ראשון יצוין המועד, האופן והסיבות להשמדת המלאי, בחלק השני יצונו פרטי הטובין המושמדים, לרבות שם הפריט והמספר הסידורי שלו כפי שהם מופיעים ברשימת המלאי, כך שניתן יהיה לזהות באופן חד ערכי את הפריט אשר נרשם בפרוטוקול ולהשוות אותו לרשימת המלאי.

קיימים מקרים בהם על הנישום להשמיד פריטים, המהווים מלאי בידו, וזאת מכוח חוקים שונים או הוראות של גופים רגולטורים שונים. בכל המקרים הנ"ל, התיעוד הנלווה לפעולת השמדת המלאי יכול להחליף את הפרוטוקול המוזכר לעיל.

פרוטוקול השמדת המלאי יישמר כחלק בלתי נפרד ממערכת החשבונות של הנישום לשנת המס במהלכה בוצעה השמדת המלאי, על פי המועדים הקבועים בסעיף 25 להוראות ניהול פנקסים. כמו כן, יישמרו כל המסמכים והתיעוד הנוגעים להשמדת המלאי אשר התקבלו מגורמים חיצוניים אשר עוסקים בהשמדת מלאי או בפקוח על השמדה כאמור.

מפקד המלאי ליום 31 בדצמבר 2025 (המשך)

5. השמדת מלאי

5.1 (המשך)

במקרים חריגים בהם נוצר הצורך להשמיד מלאי באופן מידי (מכוח חוק או הוראות של גופים רגולטורים שונים), ולא ניתן להודיע 30 יום מראש כפי שנדרש לעיל, יש לידע את פקיד השומה הרלוונטי באופן מיידי ולתעד את המלאי המושמד.

נישום, שהניח את דעתו של פקיד השומה, כי פעל על פי האמור בהוראה זו, יהיה רשאי להפחתת שווי המלאי המושמד לצרכי מס.

5.2 התייחסות לנסיבות שהזמן גרמן - מלחמת תקומה ("חרבות ברזל")

בהמשך לאמור לעיל המתייחס למקרה הרגיל בו העסקים מתנהלים בסביבה עסקית שוטפת, עליכם לתת את הדעת לנסיבות המיוחדות שנגרמו בשל מלחמת תקומה ("חרבות ברזל") אשר בעטיין עליכם להשמיד את המלאי שניזוק (בחלקו או כולו) - ולעמוד בתנאי המועדים לפיהם עליכם להודיע לפקיד השומה על כוונתכם להשמיד את המלאי בנסיבות - וכן לתעד את השמדת המלאי בפרוטוקול מיוחד כמצוין לעיל - וכן יהיה עליכם לשמור את הפרוטוקול - כפי הנדרש עפ"י סעיף 25(ד), כלהלן:

" (ד) מסמכים סטטיסטיים, הזמנות, רישומים פנימיים בין מחלקתיים, מקור תיעוד אשר נסרק למחשב לצורך משלוחו כמסמך ממוחשב, ... חוזים ופרוטוקולים, במידה שנוהג הנישום לערכם או לקבלם, וכן תיעוד ופנקסים שהנישום אינו חייב לנהלם על פי הוראות אלה ואשר ניהולם בין מרצון ובין מכוח דין אחר, יישמרו במשך שלוש שנים לפחות מיום הגשת הדו"ח על ההכנסה לשנת המס שאליה הם מתייחסים.

5.3 הבהרה מיום 18 ביולי 2019 להוראה בנושא השמדת מלאי שמתבצעת באופן שוטף:

לאחר פרסום הוראת הביצוע התקבלו פניות לגבי יכולת יישום ההוראות בקרב עסקים מסוימים בהם מתבצעת השמדת מלאי באופן שוטף. מטרת הבהרה זו להתייחס למצבים אלו.

השמדת מלאי באופן שוטף מתייחסת למצב בו הנישום משמיד מלאי בעסקו כחלק משגרת העבודה, בעיקר בתחומי המזון והאפרמה. לדוגמה:

- תהליכי ייצור שבהם יש פחת מובנה אותו יש להשמיד;
- מוצרים שהשמדתם, על פי דין אחר, חייבת להתבצע בתוך זמן קצר;
- מוצרים פגי תוקף, מקולקלים או פגומים שהשמדתם חייבת להתבצע בתוך זמן קצר;
- מוצרים אשר מוחזרים למוכר ו/או למחסן מרכזי ומושמדים כחלק ממדיניות ניהול מלאי אצל הנישום.

על פי ההבהרה במקרים בהם מושמד המלאי באופן שוטף כאמור לעיל:

3.1" מתבטל הצורך בהודעה של 30 יום מראש לפקיד השומה.

3.2 יש לצרף לדוח השנתי המוגש בכל שנה הודעה בדבר שגרת השמדת המלאי כאמור.

3.3 יש לערוך פרוטוקול בגין השמדת המלאי. הפרוטוקול יכלול את כל הפרטים הנדרשים על מנת שניתן יהיה לזהות בוודאות את המלאי שהושמד ואת רישומו במערכת החשבונות של הנישום.

3.4 את הפרוטוקול יכול להחליף כל תיעוד פנימי אחר הכולל את הפרטים המאפשרים מעקב כאמור בסעיף 3.3."

* * * *

עצמאים - היערכות לקראת הגשת הדוח לשנת המס 2025

לקראת סוף שנת 2025, הננו מביאים לתשומת ליבכם, כדלקמן:

1. ספירת מלאי ליום 31 בדצמבר 2025

ספירה זו צריכה לכלול את כל המלאי שבבעלותכם. יש לבצע רישום מדויק של המלאי לסוגיו, כדלקמן: תיאור הפריט, כמות פיזית, יש להשאיר מקום לשני טורים נוספים שימולאו במועד מאוחר יותר - מחיר הפריט בש"ח ושווי כולל (מספר ביחידות מוכפל במחיר ליחידה). גיליונות הספירה צריכים להיות ממוספרים מראש במספר עוקב. בראש כל גיליון יצוין תאריך הספירה ושם העסק. רצוי לערוך את הרישום בשלושה עותקים לפחות. כל רשימה תוחתם ע"י בעל העסק.

ניתן לספור את המלאי תוך חודש ימים לפני יום המאזן או תוך חודש ימים לאחריו, **ובלבד שאם הספירה תיעשה יותר מעשרה ימים לפני יום המאזן או יותר מעשרה ימים לאחריו, יש להודיע על כך בכתב מראש לפקיד השומה.**

אם ספירת המלאי לא תיערך ביום 31 בדצמבר - יש להיערך לרישום מדויק של כל הטובין הנכנסים והיוצאים מהעסק בין מועד הספירה בפועל לבין תאריך המאזן ולערוך את התיאומים הנדרשים לקביעת המלאי לתאריך המאזן.

התייחסות לנסיבות שהזמן גרמן - מלחמת תקומה ("חרבות ברזל")

בכפוף לאמור לעיל המתייחס למקרה הרגיל בו העסקים מתנהלים בסביבה עסקית שוטפת, יש לתת את הדעת לנסיבות המיוחדות שנגרמו בשל מלחמת תקומה ("חרבות ברזל"). בנסיבות אלה, עליכם להיערך מראש ובהתאם, משמע - אם לא ניתן לספור את המלאי כמפורט לעיל, כי אז עליכם לבחור במועד המתאים ביותר מבחינת יכולתכם לספור את המלאי במלואו - ולהודיע על כך **מראש ולפני תום שנת המס** לרשות המסים ולנו.

השמדת מלאי

אם בנסיבות המיוחדות שנגרמו בשל מלחמת תקומה ("חרבות ברזל") אתם נדרשים להשמיד את המלאי שניזוק (בחלקו או כולו) - עליכם לעמוד בתנאי מועדים לפיהם עליכם להודיע לפקיד השומה - **בכתב 30 יום מראש לפקיד השומה** - על כוונתכם להשמיד את המלאי - וכן לתעד את השמדת המלאי בפרוטוקול מיוחד בו יפורטו הנסיבות, המלאי שהושמד, מועד הביצוע וכיו"ב - וכן יהיה עליכם לשמור את הפרוטוקול למשך שלוש שנים מיום המקרה.

רשימות המלאי מהוות חלק בלתי נפרד ממערכת הנהלת החשבונות ויש לשמורן במשך שבע שנים מתום שנת המס או שש שנים מיום הגשת הדוח לרשות המסים, המאוחר שבהם.

2. הפקדות לקופות גמל ו/או פוליסות ביטוח חיים

יש להמציא אישורים מקוריים על הפקדות ותשלומים לקופות גמל וביטוח חיים בשנת 2025. הסכומים שהופקדו יותרו בניכוי ובזיכוי לצרכי מס הכנסה ויילקחו בחשבון בחישוב החבות במס. **נתונים כספיים ראה בסעיף 16 להלן.**

3. אישורים שנתיים מביטוח לאומי

יש לשמור אישורים עבור תשלומים שנתקבלו בעבור שנת 2025 מהמוסד לביטוח לאומי בגין תגמולי מילואים, דמי לידה, שמירת הריון, דמי אבטלה וכדומה.

4. טפסי עובדים (טופס 101)

יש למלא טפסי 101 של העובדים, לשנת 2026.

5. אישורים על ניכוי מס במקור

יש לשמור אישורים שנתיים על ניכויי מס במקור שנוכו מהתקבולים בשנת 2025.

6. אישור על פטור מניכוי מס במקור משכ"ד

אם לא נוכה מס במקור מתשלומי שכ"ד במהלך שנת 2025 או נוכה מס בשיעור הנמוך מ-35%, יש לוודא כי ברשותכם אישור על פטור/פטור חלקי מניכוי מס במקור משכ"ד.

עצמאים - היערכות לקראת הגשת הדוח לשנת המס 2025 (המשך)

7. קרן השתלמות לעצמאיים

יש להמציא אישורים מקוריים על הפקדות לקרן השתלמות. לתשומת ליבכם, חל פטור ממס על תשואה של קרן השתלמות הנובעת מהפקדות עד גובה התקרה.

ניכוי ההוצאה הינו בשיעור 4.5% מההכנסה מעסק או משלח יד שאינה עולה על 293,397 ש"ח (ניכוי מירבי של 13,203 ש"ח). עצמאי רשאי להפקיד 4.5% מהכנסתו לקרן השתלמות ולהיות זכאי בשלהם להטבת מס, בלא תלות בהפקדה של 1.5% נוספים לקרן השתלמות, כלומר: עצמאי יכול להפקיד לקרן כל סכום שירצה אך הטבת המס תחול רק עד 4.5% מההכנסה החייבת, ובמגבלת התקרה.

לגבי משיכת תשלומים מקרן השתלמות לעצמאיים

- יחול פטור מלא בגין התשואה הנובעת מהפקדות בקרן ההשתלמות לעצמאיים עד ליום 30 בנובמבר 2002 (לחברי קיבוץ עד ליום 31 בדצמבר 2002).
- בגין הפקדות שבוצעו החל מיום 1 בדצמבר 2002 (חברי קיבוץ החל מיום 1 בינואר 2003) יינתן פטור בגין רבית ורווחים אחרים שמקורם בהפקדה המוטבת (סכום של 20,566 ש"ח לשנה בשנת 2025).

8. השלמת תשלומים לשם קבלת הטבות מס

1. יש לשלם עד יום 31 בדצמבר 2025 את התשלום לביטוח לאומי בגין חודש דצמבר 2025, על מנת לנצל את הניכוי לצרכי מס בשנת המס 2025.
2. יש לבצע הפקדות לקופות גמל, לביטוח חיים ולקרן השתלמות בגובה התקרות עד יום 31 בדצמבר 2025.
3. למי שמדווח על בסיס מזומנים - יש לשלם בפועל תשלומים בגין הוצאות, שכר עבודה וסוציאליות עד יום 31 בדצמבר 2025.

9. הכנסות משכר דירה למגורים⁹

- תקרת שכר דירה פטור למגורים בשנת 2025 - סך של 5,654 ש"ח לחודש.
- חיוב במס בשיעור של 10%* - יחיד הבוחר בחלופה זאת, אינו רשאי לנכות פחת ואינו רשאי לנצל ניכויים, זיכויים ופטורים כלשהם.

10. הכנסות אחרות

יש לדווח על כל ההכנסות, כולל רבית על פיקדונות, פעילות בשוק ההון, הכנסות מהגרלות ופרסים שהתקבלו בשנה זו ולרבות הכנסות מחו"ל, כגון הכנסות מניירות ערך זרים, הכנסות מדמי שכירות בחו"ל וממכירת נכסים המוחזקים בחו"ל.

11. אחזקות והכנסות בגין נכסים בחו"ל

יש לדווח על אחזקות של נכסים בחו"ל (לרבות נדל"ן בחו"ל ומניות של חברות בחו"ל). יש לדווח על כל סוגי הנכסים וההכנסות בגינם בחו"ל בשנת 2025.

12. אישורים מהבנק על ניכוי מס במקור

יש לשמור אישורים מקוריים מהבנק על ניכויים במקור מהכנסות רבית, דיבידנד ומעסקאות בניירות ערך.

13. שווי שימוש ברכב

שווי שימוש ברכב צמוד מחושב החל משנת 2010 ואילך לפי שיטת החישוב הלינארית (השיטה חלה על כלי רכב חדשים שנרשמו במשרד הרישוי לראשונה החל מיום 1 בינואר 2010).

שווי השימוש ברכב מחושב בשנת 2025 באופן הבא: מחיר מחירון מתואם מוכפל בשיעור של 2.48%, (רכבים שנרכשו לפני 1 בינואר 2010 שווי השימוש יקבע לפי השיטה הקודמת "קבוצות").

חישוב זקיפת שווי השימוש ברכב נקבע בתקנות (שווי בשימוש ברכב) כפי שמתואר לעיל. על פי הודעת רשות המסים, לא יתקבלו חישובים המבוססים על יומני רכב (בין אם ידניים ובין אם ממוחשבים), ולא ניתן לקבל הפחתת מסים על סמך חישובים אלו.

⁹ ביום 2 בינואר 2019 ניתן בבית המשפט העליון פסק דין בע"א 7204/15 לשם ובע"א 8236/16 ב"ר, לגבי ערעורים שהגישה רשות המסים אשר הדיון בהם אוחד. פסק הדין, קיבל את עמדת רשות המסים לפיה באותם מקרים שבהם הושכרו למעלה מ-20 דירות מגורים, ההכנסה בגין תחשב להכנסה עסקית שאינה זכאית לשיעור מס של 10%.

עצמאים - היערכות לקראת הגשת הדוח לשנת המס 2025 (המשך)

14. דיווח חצי שנתי בגין הכנסות מניירות ערך שלא נוכה מהם מס במקור
 סעיף 91 לפקודת מס הכנסה, קובע חובת דיווח על רווחי הון ותשלום מקדמה פעמיים בשנה בשל מכירת נייר ערך הרשום למסחר בבורסה ו/או יחידה בקרן נאמנות שלא נוכה מלוא המס במקור מרווח ההון.

דיווח כאמור יש לבצע עד ליום 31 ביולי ו-31 בינואר של כל שנה. כל דיווח יכלול את המידע בגין מכירת ניירות ערך נסחרים שלא נוכה מס במקור מהם בששת החודשים שקדמו לחודש שבו חל יום הדיווח. החובה להגיש דיווח ולשלם מקדמות מוטלת על משקיעים שצברו רווחים ממכירת ני"ע נסחרים וקרנות נאמנות, ושהבנקים או הברוקרים שבאמצעותם הם ביצעו את המכירות ולא ניכו מס במקור מאותם רווחים.

15. זיכוי ממס בשל תרומות למוסדות ציבור
 על-פי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה, ניתן לקבל זיכוי ממס בשל תרומה לקרן לאומית או למוסד ציבורי, כמשמעותו בסעיף 219 לפקודה, כדלקמן:

- אצל נישום שהוא יחיד - זיכוי מס בשיעור 35% ;
 - אצל נישום שהוא חבר בני-אדם - זיכוי מס בשיעור מס החברות.
- סכום התקרה המעודכן לשנת המס 2025 הינו - 10,354,816 ש"ח, וסכום התרומה המינימלי 207 ש"ח.

16. נתונים לשנת המס 2025 (הטבות במס) הנושא

לשנה ש"ח	לחודש	
2,904	242	נקודת זיכוי
116,400	9,700	תקרת הכנסה מזכה מעבודה
164,400	13,700	תקרת הכנסה לעמית יחיד (הכנסה שאינה ממשכורת)
13,750	-	תקרת פיצויי פיטורין פטורים (לכל שנת עבודה)
293,397	-	תקרת ההכנסה השנתית להפרשה לקרן השתלמות לעצמאי
-	5,654	תקרת שכר דירה פטור למגורים
80% מההוצאות	-	הכרה בכיבודים במקום העסק
240	-	מתנות לספקים ולקוחות
240	-	מתנה לעובד לרגל אירוע אישי

* * * *

יחידים - היערכות לקראת תום שנת המס 2025 ותחילת שנת המס 2026

1. מס מיוחד על הכנסות גבוהות - סעיף 121ב לפקודה
 במסגרת תיקון 195 לפקודה¹⁰ התווסף לפקודה סעיף 121ב, שכותרתו "מס על הכנסות גבוהות". בהתאם לסעיף זה, על אף האמור בכל חיקוק, יחיד אשר הכנסתו החייבת בשנת המס עלתה על 721,560 ש"ח (נכון לשנת המס 2025) ישלם מס נוסף על הכנסות גבוהות.

במסגרת תיקון 234 לפקודה¹¹, החל משנת 2017 הוגדל שיעור המס הנוסף לפי סעיף 121ב לפקודה ל-3% (במקום 2% עד לאותו מועד).

להלן טבלה מסכמת של שיעורי המס הנוסף וסכום ההכנסה החייבת שמעליה יש לשלם את המס הנוסף:

שנת המס	ישולם המס הנוסף בש"ח	אחוז המס הנוסף
2013	811,560	2%
2014	811,560	2%
2015	810,720	2%
2016	803,520	2%
2017	640,000	3%
2018	641,880	3%
2019	649,560	3%
2020	651,600	3%
2021	647,640	3%
2022	663,240	3%
2023	698,280	3%
2025-2027	721,560	3%

הוראות סעיף 8(ג) לפקודה¹² יחולו לגבי ההכנסות הקבועות בו, בחישוב ההכנסה החייבת לעניין סעיף זה.

2. שיקולי פעילות באמצעות חברות לעומת פעילות של יחידים
 החל מיום 1 בינואר 2018 ואילך שיעור מס החברות הוא 23%. כמו כן, שיעור המס השולי הגבוה ביותר מהכנסה מעבודה הוא 47% ושיעור המס הנוסף על הכנסות גבוהות הוא 3% (מסכום ההכנסה החייבת העולה על 721,560 ש"ח נכון לשנת 2025).

לגבי פעילות עסקית - ניתן לראות כי כיום, לאור מיסוי רווחים כלואים בחברת מעטים, קשה לראות עדיפות בשיעורי המס הכוללים לגבי מיסוי הפעילות של הכנסות עסקיות רגילות אצל חברות וחלוקתן כדיבידנד לעומת מיסוי פעילות עסקית על-ידי יחידים. העדיפות קיימת, עוד מבלי להביא בחשבון את דמי הביטוח הלאומי המוטלים על יחידים.

3. הכנסות רבית ממוסד בנקאי ושלא ממוסד בנקאי

- הלוואות שניתנות לחברה על-ידי יחיד (שאינו בעל מניות מהותי באותה חברה¹³): הכנסת הרבית הריאלית, בהלוואה צמודה, ממוסה בידי היחיד בשיעור של 25% ובהלוואה לא צמודה - הכנסת הרבית ממוסה בשיעור של 15%. מאחר ואין שוני לצורך מס בין הלוואה לחברה לבין הפקדה בפקדון בנקאי, מומלץ לבחור בעדיף מבניהם על בסיס כלכלי.

- הפרשי הצמדה על הלוואה פטורים ממס בידי היחיד (בין אם הוא בעל מניות מהותי, ובין אם לאו), בהתאם לתנאים המפורטים בסעיף 9(13) לפקודה. לגבי יחיד בעל שליטה יחולו לחילופין גם תקנות מ"ה (פטור ממס על הפרשי הצמדה בשל יתרה מזכה של בעל שליטה), התשנ"ח-1998.

¹⁰ פורסם בספר החוקים 2382 מיום 13 באוגוסט 2012 כחלק מחוק לצמצום הגירעון ולשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2012.

¹¹ פורסם בספר החוקים 2592 מיום 29 בדצמבר 2016.

¹² סעיף 8(ג) לפקודה מתיר לפרס הכנסות מיוחדות על פני מספר שנים כמפורט בסעיף. סוגי ההכנסות הינם: הפרשי שכר, דמי פדיון חופשה, מענק פרישה או מוות, סכום המתקבל עקב היוון קצבה. באמצעות הפרישה, ניתן להקטין את סכום ההכנסה החייבת השנתית בגין ההכנסות המיוחדות, כך שהמס הנוסף לא ישולם בגין או יצומצם משמעותית.

¹³ שיעור המס על הכנסות מרבית הנובעות במישרין או בעקיפין מחברה שהיחיד הינו בעל עניין מהותי בה הינו לפי שיעור המס השולי ולא 25%/15%.

יחידים - היערכות לקראת תום שנת המס 2025 ותחילת שנת המס 2026 (המשך)

4. השלמת תשלומים עד לתום השנה

- השלמת תשלומים עד תום שנת המס לשם קבלת הטבות מס :
 - (1) לקופות גמל ולביטוח חיים.
 - (2) לקרן השתלמות.
 - (3) תרומות למוסדות מוכרים.
- לגבי עצמאים - הקדמת התשלום למוסד לביטוח לאומי שמועד פירעונו חל ב-15 בינואר 2026, לשם ניצול הניכוי בשנת המס 2025 בהתאם להוראות סעיף 447 לפקודה.
- השלמת תשלומי התחייבויות להוצאות לגבי מי שהכנסתו מדווחת על בסיס מזומנים (שכר דירה, חשמל, הוצאות משרד, משכורת חודש דצמבר לעובדים, שכר טרחת עו"ד ור"ח וכיו"ב).
- קביעת מועד תקבול דמי שכירות מראש, בכפוף להוראות החוק המתייחסות להכנסות מהשכרת דירה למגורים (לעניין הכנסות מהשכרת דירת מגורים).
- רכישת קופות רושמות לפני תום שנת המס.
- השלמת תשלומים המקנים זיכוי מסכום המס בעד הוצאות להחזקת קרוב במוסד ששולמו עד 31 בדצמבר 2025.

5. חוק הביטוח הלאומי - מיסוי הכנסות פסיביות והכנסות של בעלי מניות בחברה משפחתית

- מבוטח שהוא עובד שכיר או עובד עצמאי או עובד שכיר שהוא גם עובד עצמאי, ויש לו הכנסה מהמקורות האחרים לפי סעיף 2 לפקודה אשר אינה הכנסה מעבודה או כעצמאי, יחויב בדמי ביטוח על הכנסתו האחרת, אף אם היא פחותה ממחצית סך הכנסותיו כשכיר וכעצמאי. ואולם, לא יחויבו בדמי ביטוח הכנסות מסוימות מדידידנד, מרבית ומדמי שכירות למגורים, כמפורט בחוק הביטוח הלאומי.
- הכנסה מחברה משפחתית, חברה שקופה או מחברת בית, יראו אותה כאילו חולקה בסוף שנת המס לבעלי המניות בה או לחברי החברה, לפי העניין, והכול בהתאם לזכאותם היחסית ברווחי החברה במועד האמור, כל זאת ללא קשר למועד חלוקת ההכנסות בפועל.

6. חישוב נפרד

- ביום 31 בדצמבר 2013, פורסם תיקון 199 לפקודת מס הכנסה המרחיב את הזכאות לחישוב נפרד במיסוי הכנסות בני-זוג, על הכנסה שהופקה החל מיום 1 בינואר 2014.
- נקבע, כי החישוב הנפרד יתאפשר לגבי בני זוג שיש להם מקור הכנסה משותף, בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:
- (א) יגיעותו האישית של כל אחד מבני הזוג נדרשת לייצור ההכנסה ממקור ההכנסה המשותף;
 - (ב) כל אחד מבני הזוג מקבל הכנסה התואמת את תרומתו לייצור ההכנסה ממקור ההכנסה המשותף ועומדת ביחס ישיר לתרומתו לייצור ההכנסה כאמור;
 - (ג) אם ההכנסה מופקת בבית המגורים של בני הזוג - בית המגורים משמש, דרך קבע, את מקור ההכנסה המשותף ומרבית פעילות מקור ההכנסה האמור נעשית בבית המגורים;

7. הטבות המס לקצבה

- במסגרת החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 190 והוראת שעה), התשע"ב-2012 (תחילה מיום 1 בינואר 2012) הורחבה מסגרת הטבות המס בעת משיכת כספים באפיק החיסכון לקצבה, לרבות הוראות מטיבות לבעלי שליטה בחברות מעטים בניכוי הוצאה בגין הפקדות לקופות גמל לקצבה.

8. חובת הפרשה לחיסכון פנסיוני לעצמאים

- חובת הפקדה של עצמאי לחיסכון פנסיוני: עצמאי יחויב להפקיד לחיסכון פנסיוני (לקופת גמל לקצבה) תשלומים מהכנסתו החייבת בהפקדה, בשיעור של 4.45% על חלק השכר שאינו עולה על מחצית השכר הממוצע במשק, ושיעור של 12.55% על חלק השכר שעולה על מחצית השכר הממוצע במשק ואינו עולה על השכר הממוצע במשק. שיעורים אלה מסתכמים לכדי הפקדה אפקטיבית של כ-8.5% מהשכר הממוצע במשק. ההפקדה לקופה תתבצע לא יאוחר מתום שנת המס שבשלה מופקדים התשלומים. חלק מסכום ההפקדה, כמפורט בחוק, ייוחס למרכיב חיסכון למצב אבטלה.

יחידים - היערכות לקראת תום שנת המס 2025 ותחילת שנת המס 2026 (המשך)

8. חובת הפרשה לחיסכון פנסיוני לעצמאים (המשך)

לא תחול חובת ההפקדה לפנסיה על עצמאי שמתקיים לגביו, בתום שנת המס, אחד מאלה: (א) טרם מלאו לו 21 שנים; (ב) מעל גיל 60 (גיל פרישה מוקדמת); (ג) טרם חלפו ששה חודשים מהמועד שבו העצמאי נרשם לראשונה כעוסק לפי סעיף 52 לחוק מס ערך מוסף; (ד) עצמאי שביום תחילתו של החוק (1 בינואר 2017) מלאו לו 55 שנים.

במטרה להבטיח את יישום חובת ההפקדה, הוסמך המרכז לגביית קנסות (להלן - המרכז) לאכוף את החובה. המרכז לגביית קנסות ישלח לכל עצמאי שחלה עליו חובה להפקיד תשלומים לקופת גמל לקצבה לפי הוראות פרק זה, ושהכנסתו החייבת בהפקדה עולה על סכום של 12 פעמים שכר מינימום באותה שנת מס, התראה שלפיה אם לא יפקיד את התשלומים בתוך 90 ימים מיום שנשלחה לו ההתראה, יוטל עליו קנס.

* * * *

נתונים יסודיים לחישוב המס לשנת המס 2025: מדרגות מס, נקודות זיכוי, תקרות

להלן מדרגות המס, נקודות הזיכוי, פטורים ונתונים נוספים הרלוונטיים לשנת המס 2025:
1. מדרגות ההכנסה ושיעורי המס ליחידים בשנת המס 2025 (חודשי ושנתי)

מס מצטבר ש"ח	הכנסה שנתית ש"ח	שיעור המס %	הכנסה חודשית ש"ח
עד 8,412	עד 84,120	*10	עד 7,010
13,534	עד 84,120 עד 120,720	*14	עד 7,011 עד 10,060
28,150	עד 120,721 עד 193,800	*20	עד 10,061 עד 16,150
51,548	עד 193,801 עד 269,280	31	עד 16,151 עד 22,440
153,398	עד 269,281 עד 560,280	35	עד 22,441 עד 46,690
229,192	עד 560,281 עד 721,560	47	עד 46,691 עד 60,130
	מעל 721,560 ("מס נוסף")	50	מעל 60,130 ("מס נוסף")

* השיעורים ההתחלתיים של 10%, 14% ו-20% חלים על הכנסה חייבת מיגיעה אישית כהגדרתה בפקודת מס הכנסה (לגבי הכנסות אחרות שאינן הכנסות מועדפות, שנקבע להן שיעור מס מוגבל - תהיה מדרגת המס השנתית הראשונה עד לסכום של 269,280 ש"ח - 31%). שיעורים מופחתים אלו לא יחולו על הכנסה שחייבים לגביה בניהול פנקסי חשבוניות ולא נוהלו לגביה פנקסים קבילים.

לעניין זה נקבע כי:

א. הכנסה מדמי שכירות בידי אדם או בידי מי שהיה בן זוגו בעת פטירתו, מהשכרת נכס ששימש בידיו להפקת הכנסה מיגיעה אישית מעסק או ממשלח יד, במשך 10 שנים לפחות לפני תחילת ההשכרה, תחשב כהכנסה מיגיעה אישית.

ב. שיעורי המס ההתחלתיים של 10%, 14% ו-20% יחולו גם על הכנסה חייבת מכל מקור (למעט הכנסה שנקבעה לגביה שיעור מס מיוחד) בידי מי שמלאו לו שישים שנים בשנת המס.

2. נקודת זיכוי - שנתי

- (1) שווי נקודת זיכוי אחת - 2,904 ש"ח (242 ש"ח לחודש).
- (2) שווי 2 ¼ נקודות זיכוי (לתושב) - 6,534 ש"ח (545 ש"ח לחודש).
- (3) שווי 2 ¾ נקודות זיכוי (לאישה עובדת) - 7,986 ש"ח (666 ש"ח לחודש).

3. תקרות ואחוזי הפקדה לקופות גמל (חודשי)

- (1) תקרת הפטור לקצבה מזכה לפי סעיף 9א(א) - 9,430 ש"ח.
- (2) תקרת הפטור לקצבה מזכה לפי סעיף 9א(ב), בשיעור 52% מהקצבה המזכה 4,904 ש"ח.
- (3) תקרת הכנסה מזכה לפי סעיף 47(א)(1) - רק מהכנסת עבודה - 9,700 ש"ח.
- (4) תקרת הכנסה מזכה לפי סעיף 47(א)(2) - לא מהכנסת עבודה - 13,700 ש"ח.
- הכנסה מזכה שאינה הכנסת עבודה (למי שיש גם הכנסת עבודה-בניכוי הכנסת העבודה או 9,700 ש"ח, לפי הנמוך).
- הכנסה נוספת - סעיף 47(א)(5)(2) - 24,250 ש"ח.
- הכנסה לעמית עצמאי - סעיף 47(א)(3) - 9,700 ש"ח.
- (5) תקרת הסכום לזיכוי בעד דמי ביטוח ותגמולים לפי סעיף 45א(ד) ולפי סעיף 45א(ה)(1) - 189 ש"ח.
- תקרת הכנסה מוגדלת בשל הפקדה לקופת גמל לקצבה לפי סעיף 45א(ה)(2) - 19,400 ש"ח (שנתי 232,800 ש"ח).
- (6) הפקדה מוטבת (קרן השתלמות לחברי קיבוץ ולעצמאי) - 9(א16) ו-9(ב16) - 20,520 ש"ח לשנה.
- (7) תקרת השכר החודשית להפרשת המעביד למרכיב התגמולים בקופת גמל לקצבה הפטורה ממס בעת ההפרשה-סעיף 3(ה) - 44,100 ש"ח.
- תקרת הפקדה להפרשת המעביד למרכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה הפטורה ממס בעת ההפרשה-סעיף 3(ה)(א1) - 31,340 ש"ח לחודש (376,080 ש"ח לשנה).
- (8) "שכר מינימום" לצורך משיכה בפטור מקופת גמל - 5,880 ש"ח.

הערה - תקרת ההפקדה המקסימלית אינה כוללת ניכוי נוסף (ניכוי ברובד השלישי - "ניכוי בונוס") לפיו יינתן ניכוי נוסף בגובה של עד 4% מההכנסה הנוספת, בכפוף לזכאות לניצול החלק העודף העולה על 12% מההכנסה הנוספת ושאינו גבוה מ-16% מהשכר הממוצע במשק.

נתונים יסודיים לחישוב המס לשנת המס 2025: מדרגות מס, נקודות זיכוי, תקרות (המשך)

4. **התקרה השנתית להפרשות לפיצויים בשל חבר בעל שליטה המוכרת כהוצאה**
 סעיף 32(9): 13,750 ש"ח
5. **תקרת סכומי מענק הפרישה הפטורים ממס - סעיף 9(א7)**
 תקרת סכום הפטור ששולם החל מיום 1 בינואר 2025: 13,750 ש"ח.
 סכום המענק הפטור ממס עקב מוות: 27,520 ש"ח לכל שנת עבודה.
 רצף קצבה - סעיף 9(א7)(ז1): 405,900 ש"ח לתקופת הצבירה.
6. **הפרשות לקרן השתלמות - שנתי**
 לשכיר שאינו בעל שליטה ולשכיר בעל שליטה - המשכורת השנתית המרבית שההפרשה בגינה פטורה ממס - 188,544 ש"ח (משכורת חודשית בסך 15,712 ש"ח). (סכום זה לא עודכן כבר שנים רבות).
 לעצמאי, וחבר קיבוץ - ההכנסה המרבית שההפרשה בגינה מזכה בניכוי - 293,397 ש"ח.
- הערה -** אם מדובר ביחיד עצמאי שיש לו גם הכנסת עבודה, החלק של הכנסת העבודה שבגינה הופקדו כספים על-ידי המעביד לקרן השתלמות יקטין את תקרת ההכנסה מעסק או משלח יד המזכה בניכוי.
7. **הטבות הניתנות על-ידי מעבידים**
 כעקרון, אין פטור ממס בגין הנחות ומתנות שקיבל עובד ממעבידו. לפני משורת הדין, מסכימה רשות המסים שמתנה בסכום סביר שנותן מעביד לעובדו לרגל אירוע אישי בלבד (חתונה, לידת ילד, בר-מצווה) לא תיחשב כהכנסת עבודה, וההוצאה תוכר למעביד במגבלת הסכום המותר בניכוי לגבי מתנות לספקים וללקוחות בשל קשר עסקי.
 בשנת המס 2025 תותר בניכוי הוצאה מסוג זה בסכום של 240 ש"ח. סכום העודף על הסך האמור ייחשב כהוצאה עודפת.
8. **תשלומים בשל הוצאות להחזקת בן משפחה במוסד**
 זיכוי ממס בשיעור של 35% בשל הוצאות להחזקת בן זוג, הורה או ילד משותקים לחלוטין וכיו"ב. הזיכוי ממס כאמור - יינתן בשל סכומים ששולמו העולים על 12.5% מההכנסה החייבת.
 יודגש כי על פי תקנות מס הכנסה (זיכוי בעד נטול יכולת וזיכוי בעד הוצאות בשל החזקת קרוב במוסד), תשנ"ו-1996, התנאי לקבלת הזיכוי הינו שההכנסה החייבת (לרבות הכנסה פטורה) השנתית של נטול היכולת בשנת המס 2025 אינה עולה על 188,000 ליחיד או 301,000 ש"ח אם יש לו בן/בת זוג.
 נזכיר כי קבלת הזיכוי האמור לעיל הינה חלופית לנקודות הזיכוי הניתנות לפי סעיף 44 לפקודה בעד הוצאות החזקת קרוב במוסד מיוחד.
9. **תשלומים לביטוח לאומי בשל הכנסה שאינה ממשכורת**
 ניכוי מההכנסה בגובה 52% מהתשלומים לביטוח לאומי שבוצעו בפועל עד 31 בדצמבר 2025 (לא כולל דמי בריאות). הניכוי אינו ניתן בשל הפרשי הצמדה וקנסות המשתלמים על פיגור בתשלומים.
10. **הכנסות עיוור ונכה 100%**
 סכום ההכנסה מיגיעה אישית הפטורה ממס אצל עיוור או נכה 100% עפ"י סעיף 9(5):
 עד 184 ימים - אין פטור.
 185-364 ימים - חלק יחסי עד לתקרה של 81,960 ש"ח.
 365 ימים או יותר - חלק יחסי עד לתקרה של 684,000 ש"ח.
 במידה וההכנסה אינה מיגיעה אישית הפטור יהיה כדלקמן:
 עד 184 ימים - אין פטור
 185 ימים או יותר - חלק יחסי עד לתקרה של 81,960 ש"ח.
 התקרות לעיל מוכפלות במספר ימי הפטור ומחולקות ב-365.
 הכנסות רבית לפי סעיף 9(5)(ב) שמקורה בפיצויים עבור נזקי גוף מוגבלת בתקרה על סך 337,200 ש"ח.

נתונים יסודיים לחישוב המס לשנת המס 2025: מדרגות מס, נקודות זיכוי, תקרות (המשך)

11. חוק עידוד השקעה באנרגיה

- תקרת הפטור ממכירת חשמל - 27,900 ש"ח.
- תקרה נוספת מס בשיעור 10% - 120,000 ש"ח.
- תקרת הפטור מהשכרת מקרקעין - 5,800 ש"ח.

12. תקרות נוספות לשנת 2025

- זיכוי בגין משמרות בשיעור של 15% עד תקרה מסוימת - בוטל בשנת המס 2025.
- תקרת ניכוי בעד שכירת דירה באזור פיתוח - 1,990 ש"ח לחודש.
- משכורת למומחה חוץ - 14,800 ש"ח לחודש.
- הוצאות שהייה מרביות למומחה חוץ 360 ש"ח ליממה או כפי שיקבע פקיד השומה.
- הוצאות שהייה לעיתונאים וספורטאים זרים 360 ש"ח ליממה או כפי שיקבע פקיד השומה.
- תקרת הפטור להגרלות הימורים ופרסים 33,840 ש"ח (לכל הגרלה/פרס).
- משכורת מרבית שמלכ"ר משלם, הפטורה ממס שכר 203,323 ש"ח לשנה.
- פדיון מניות באגודה שיתופית עד לגובה 317,000 ש"ח.
- תקרת פטור למלגה אצל חוקר לפי סעיף 9(29) - 109,000 ש"ח.
- פיצויי הלנת שכר המשולמים לפי חוק הגנת שכר, התשי"ח-1958, פטורים ממס עפ"י סעיף 9(21) לפקודה בגבולות שנקבעו בחוק, זאת במידה ומשכורתו של העובד לא עלתה באף אחד מ-24 החודשים האחרונים של עבודתו על 9,000 ש"ח.
- פטור מהגשת דוח מקוון לדוח לשנת 2024 (הנתון לדוח לשנת 2025 טרם התפרסם):
 - הכנסה ליחיד - 93,610 ש"ח.
 - הכנסה לזוג - 187,220 ש"ח.

* * * *

הפרשות לקרן השתלמות בשנת המס 2025

פקודת מס הכנסה מתירה בתנאים מסוימים ניכוי תשלומים לקרן השתלמות לשכירים, לעצמאים, לחברי קיבוץ ולשכירים בעלי שליטה בחברת מעטים.

להלן ריכוז ההוראות בנושא זה לגבי שנת המס 2025:

1. שיעורי הפרשות

בשנת המס 2025 יותרו בניכוי הפרשות לקרן השתלמות כדלקמן (שנתי):

(1) שכיר רגיל (שאינו בעל שליטה)

הפרשות מעביד עבור עובדים שכירים רגילים (שאינם בעלי שליטה) שאינם בגדר הכנסת עבודה (סעיף 3(ה) לפקודה) יותרו בניכוי כדלקמן:

7.5% מהמשכורת החודשית שאינה עולה על 15,712 ש"ח¹ (188,544 ש"ח לשנה) ו-2.5% תשלום מקביל של העובד.

(אצל עובדי הוראה: 8.4% חלק המעביד ו-4.2% חלק העובד).

עמדת רשות המסים הינה שתקרת המשכורת הקובעת הינה בגין הכנסתו הכוללת של העובד ממשכורת, ולא בגין כל מקום עבודה בנפרד, אם הוא עובד במספר מקומות עבודה.

ביום 29 באוקטובר 2018 פורסמה הודעת רשות המסים, לפיה ניתן לבצע זקיפת הכנסה בגין הפקדות לקופות גמל ולקרן השתלמות העולות על התקרות שנקבעו בפקודה, על בסיס חודשי מצטבר באותה שנת מס במקום על בסיס חודשי, בכפוף לתנאים שפורטו בהודעה.

(2) שכיר בעל שליטה

הפרשות החברה בגובה של עד 4.5% מהמשכורת החודשית שאינה עולה על 15,712 ש"ח (188,544 ש"ח לשנה).

ניכוי ההוצאה מותנה בתשלום מקביל של בעל השליטה בשיעור של שליש לפחות (1.5%).

מובהר בזאת, כי הפרשות המעביד מעבר לשיעור של 4.5% ועד לשיעור של 7.5% מהמשכורת שאינה עולה על 188,544 ש"ח - אומנם לא תותר כהוצאה בידי המעביד, אך לא תיחשב כהכנסה בידי בעל השליטה (מותנה בתשלום מקביל של לפחות שליש על-ידי בעל השליטה, כאמור לעיל).

(3) עצמאי וחברי קיבוץ(*)

בשנת 2025 עצמאי יכול להפקיד בקרן השתלמות 4.5% מההכנסה מעסק או משלח יד שאינה עולה על 293,397 ש"ח (ניכוי מרבי של 13,203 ש"ח). האמור לעיל מתייחס גם לחברי קיבוץ.

2. תקרה להפרשות לעצמאי שהוא גם שכיר וחברי קיבוץ

ישנה מגבלה על התשלומים לקרן השתלמות לעצמאי שיש לו גם הכנסה ממשכורת שבגינה מפריש מעבידו סכומים לקרן השתלמות - ראה סעיף 2(5) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסוימות), תשל"ב-1972.

הסכומים שיתרו לניכוי לעצמאי כאמור, בגין תשלומיו לקרן השתלמות כעצמאי, ייקבעו בהתאם להכנסתו כעצמאי (עד לתקרת ההכנסה הקובעת הקבועה בסעיף 17(א5) - 293,397 ש"ח בשנת 2025) בהפחתת המשכורת שבגינה הפריש לו מעבידו כספים לקרן השתלמות בשנת המס.

3. צבירת ותק

לפי סעיף 9(א16) לפקודה, משיכת כספים מקרן השתלמות (קרן והפרשי הצמדה, וכן רבית ורווחים אחרים שמקורם בהפקדה המוטבת - ראה סעיף 4 בהמשך) פטורה ממס לאחר פטירה, ובחיי בעל החשבון - לאחר חלוף 6 שנים ממועד התשלום הראשון לקרן (לגבי עובד שהגיע לגיל פרישה - לאחר חלוף 3 שנים). לגבי סכומים ששימשו את העובד לצורך השתלמותו - אם חלפו 3 שנים ממועד התשלום הראשון.

"מועד התשלום הראשון" ייחשב המוקדם מבין סוף החודש שבו שולם התשלום הראשון, או סוף החודש שלגביו שולם התשלום הראשון, אך לא לפני תחילת שנת המס שבה שולם.

4. מיסוי רבית ורווחים אחרים בעת המשיכה מקרן השתלמות

רבית ורווחים אחרים (להבדיל מהקרן והפרשי ההצמדה) המתקבלים בעת פדיון של קרן השתלמות, חייבים במס בשיעור של 20%/25% בהתאם לחלוקת תקופת הצבירה של הרבית והרווחים עד ולאחר יום התחילה (1 בינואר 2012).

¹ סכום התקרה עודכן לאחרונה לפני שנים רבות (מרס 2004).

הפרשות לקרן השתלמות בשנת המס 2025 (המשך)

4. מיסוי רבית ורווחים אחרים בעת המשיכה מקרן השתלמות (המשך) ואולם, לפי סעיף 9(א16) לפקודה יחול פטור ממס במקרים הבאים:

לגבי משיכת סכומים מקרן השתלמות של שכירים

(א) סכומים שמשך עובד מחשבונו בקרן השתלמות, לרבות הפרשי הצמדה, וכן רבית ורווחים אחרים שמקורם בהפקדה המוטבת אם חלפו 6 שנים ממועד התשלום הראשון לאותו החשבון, ולגבי עובד שהגיע לגיל הפרישה - אם חלפו 3 שנים ממועד התשלום הראשון לאותו חשבון; ולגבי סכומים ששימשו את העובד לצורך השתלמותו - אם חלפו 3 שנים ממועד התשלום הראשון לאותו החשבון; נפטור העובד, יהיו הזכאים לקבלת הסכומים כאמור רשאים למשכם מקרן ההשתלמות בפטור ממס;

(ב) הפטור לפי פסקה זו מותנה בכך שאם משך עובד סכום כלשהו מחשבונו, ייסגר החשבון לתשלומים נוספים; נסגר החשבון כך, יחולו הוראות פסקת משנה (א) לגבי משיכת יתרת הסכום שבחשבון; ובלבד שאם נמשך לשם השתלמות בישראל סכום שאינו עולה על שליש הסכום שעמד לרשות בעל החשבון בעת המשיכה, ולא קדמה למשיכה זו משיכה אחרת של סכום כאמור ב-12 החדשים שקדמו למשיכה האמורה, לא יראוה כמשיכה לעניין זה;

(ג) לעניין פסקה זו, "מועד התשלום הראשון" - המוקדם מבין אלה:

- (1) סוף החודש שבו שולם התשלום הראשון;
- (2) סוף החודש שלגביו שולם התשלום הראשון, אך לא לפני תחילת שנת המס שבה שולם;

"הפקדה מוטבת" - כל אחד מאלה

(1) סכום ששילם מעביד, עד גובה הסכום או השיעור שאין רואים אותו, לפי סעיף 3(ה), כהכנסת עבודה בעת ששולם לקרן;

(2) סכום ששילם העובד שהוא אחד מאלה:

(א) סכום שאינו עולה על שליש מהסכום ששילם המעביד בשיעור הקבוע בסעיף 3(ה), בשל משכורתו הקובעת של העובד כהגדרתה בסעיף האמור;

(ב) סכום בשיעור שאינו עולה על 2.5% ממשכורתו הקובעת של העובד;

(ג) סכום בשיעור אחר שנקבע לתשלומי העובד בהסכם קיבוצי שאושר לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957, לפני יום ב' בתמוז התשס"ב-12 ביוני 2002;

(3) סכום ששולם לקרן השתלמות לחברי קיבוץ, כהגדרתה בסעיף 58א, עד לסכום השווה ל-20,520 שקלים חדשים בשנת 2025;

(ד) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות כללים לעניין סגירת חשבון לתשלומים נוספים ולעניין תנאים שבהם חשבוניות שונים של עובד בקרן השתלמות אחת או יותר ייחשבו לחשבון אחד לצורך פסקה זו.

(*) חבר קיבוץ - יחיד שהוא חבר קיבוץ בגמר שנת המס כאשר: א. מלאו לו 21 שנה וטרם מלאו לו 70 שנה. ב לא מופקדים עברו כספים בקרן השתלמות כעמית שכיר או עצמאי. ג. עובד בקיבוץ או מטעמו באופן סדיר.

* * * *

הכנסות משכר דירה למגורים בישראל ובחו"ל בשנת המס 2025

1. **מסלולי המיסוי בהשכרת דירה למגורים בישראל**
 הכנסות פסיביות מהשכרת דירה למגורים בישראל בידי יחידים יכולות להיות ממוסות בשלושה מסלולים: **הראשון** - מסלול פטור לפי חוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים), התש"ן-1990 וזאת עד לתקרה מסוימת, **השני** - מסלול מס מופחת בשיעור קבוע של 10% לפי סעיף 122 לפקודת מס הכנסה ו**מסלול שלישי** - החייב במס מלא מחד, ומאידך מאפשר לדרוש הוצאות אחזקת הדירה. להלן נסקור את האפשרויות העומדות כיום בפני המשכיר, למיסוי הכנסות מהשכרת דירת מגורים.
2. **ניכוי במקור בגין תשלום הכנסות שכירות**
 תקנות מס הכנסה (ניכוי מתשלום דמי שכירות), התשנ"ח-1998, מחייבות שוכר לנכות מס במקור בשיעור 35% מדמי השכירות המשולמים למשכיר, אם ניתן היה לתבוע הוצאה זו בניכוי. בד בבד, קובע סעי' 32א לפקודה, כי מי שהיה חייב לנכות מס במקור ולא ניכה, לא תותר לו ההוצאה בניכוי. לפיכך, אם השוכר אינו יחיד שהדירה משמשת אותו למגורים בלבד, יש להצטייד מראש בפטור או באישור על ניכוי במקור מוקטן מרשויות המס.
3. **מסלול פטור**
 - 3.1 חוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים), התש"ן-1990 (להלן - החוק) פוטר ממס הכנסות מהשכרה למגורים של דירות מגורים בישראל (בידי משכיר שהוא יחיד, לרבות נישום מייצג בחברה משפחתית, בהשכרה לשוכר שהוא יחיד או חבר בני אדם שקבע לעניין זה מנהל רשות המסים), וזאת **עד לתקרה של 5,654 ש"ח לחודש** (הסכום מעודכן לשנת 2025).
 - 3.2 החוק מגדיר דירת מגורים כדירה בישראל או באזור המיועדת לשמש לפי טיבה למגורים, למעט דירה הרשומה או שיש לרשמה בפנקסים שחייבים לנהל לגבי הכנסת המשכיר מעסק (לדוגמה: דירות שמשמשות להשכרה קצרת טווח, כמו Airbnb). לפיכך, כל דירות המגורים של המשכיר שאינן במסגרת עסקו, עונות להגדרה זו.
 - 3.3 החוק מגדיר את המונח "דמי שכירות" ככולל את התמורה מהשכרת דירת מגורים אחת או יותר, המשמשת למגורים, לשוכר שהוא יחיד, או חבר בני אדם שאושר על-ידי מנהל רשות המסים.
 - 3.4 סעיף 2 לחוק קובע כי הפטור יחול על הכנסה מדמי שכירות (כאמור לעיל), ובתנאי שלא הייתה ליחיד **הכנסה מהשכרת דירות מגורים** בסכום העולה על התקרה (כאשר ההכנסה עולה על התקרה, אך היא נמוכה מכפל התקרה, נקבע מנגנון בו כל שקל עודף מעל סכום התקרה מפחית שקל מהסכום הפטור, כך לדוגמה אם שכר הדירה הינו 7,000 ש"ח לחודש הרי שסכום הפטור הינו 4,308 ש"ח לחודש [5,654-(7,000-5,654)] ואם שכר הדירה הינו 11,308 ש"ח לחודש הרי שסכום הפטור ממס הוא 0 (5,456-5,456) פחות).
4. **מסלול מס בשיעור 10%**
 - 4.1 סעיף 122 לפקודת מס הכנסה (להלן - הפקודה) מאפשר מסלול המטיל מס בשיעור 10% בלבד על ההכנסה ברוטו מהשכרת דירת מגורים, וזאת ללא קביעת תקרה לגובה ההכנסות.
 - 4.2 הדרישות היחידות בסעיף הינן, שהמשכיר הינו יחיד (לרבות נישום מייצג בחברה משפחתית), ושהדירה המושכרת משמשת למגורים בישראל. אין כל חשיבות לזהות השוכר, יחיד, חברה או אחר. די בכך כי הדירה משמשת למגורים בישראל.
 - יחיד שבחר לשלם מס כאמור **לא יהא זכאי לנכות פחת או הפחתה אחרת בשל הדירה**, או הוצאות שהוצאו בייצור ההכנסה מדמי השכירות, ולא יהא זכאי לקיזוז, לזיכוי או לפטור מההכנסה מדמי השכירות או מהמס החל עליה; ואולם **לעניין חישוב מס השבח** החל במכירת הדירה, **יתווסף לשווי המכירה הסכום המרבי** של הפחת או ההפחתה שניתן היה לנכותו לתקופה שבה שילם היחיד מס כאמור.
 - 4.3 גם מסלול זה לא יחול על הכנסה של יחיד המהווה הכנסה מעסק לפי סעיף 122(1) לפקודה.
 - 4.4 תשלום המס במסלול זה יבוצע בתוך 30 ימים **מתום שנת המס** (אלא אם כן שילם היחיד בשנת המס 2025 מקדמות רגילות לפי סעיף 175 לפקודה). נציין כי בתיקון 159 לפקודה (משנת 2007) **בוטלה הזיקה בין תשלום המס במועד הקבוע לבין הזכות לתשלום מס בשיעור 10%, דהיינו אי תשלום המס במועד לא ימנע את הזכאות לתשלום מס לפי מסלול זה**¹. במקרה של תשלום המס במועד מאוחר יותר יוטלו על סכום המס הפרשי הצמדה ורבית².

¹ ראה גם התייחסות לכך בפס"ד מלר (ע"מ 403/10) ופס"ד ש.א. (ע"מ 11034-02-13) שם במהלך הדיונים בבית המשפט הגיעו הצדדים להסכמה כי הכנסות מהשכרת דירות למגורים יחויבו במס בשיעור של 10% בלבד, וזאת על אף שלא דווחו כלל.

² ראה מדריך לתשלום ולהקלות במס על הכנסה של יחיד מהשכרת דירה למגורים בישראל.

הכנסות משכר דירה למגורים בישראל ובחו"ל בשנת המס 2025 (המשך)

4. מסלול מס בשיעור 10% (המשך)

4.5 משכירים, להם אין תיק במס הכנסה, ישלמו באמצעות שובר דיווח מקוצר "בקשה לתשלום מס על הכנסה מהשכרת דירה" שיינתן במשרד השומה באזור מגוריהם ואותו יש לשלם בבנק הדואר. בגב השובר מפורטות הנחיות למילוי השובר.

אם ההכנסה השנתית משכר דירה, בגינה שולם מס מופחת בשיעור 10% אינה עולה על 375,000 ש"ח (הסכום מעודכן לדוח המס לשנת 2024 וטרם עודכן לשנת 2025) ולא חלה על המשכיר חובת הגשת דוח שנתי למס הכנסה, הוא לא יידרש להגיש דוח שנתי על כלל הכנסותיו, אלא אם כן פקיד השומה ידרוש זאת. את תשלום המס ישלם המשכיר באמצעות טופס 3302. את הטופס ניתן לשלוח בצורה מקוונת באמצעות מערכת פניות הציבור או להגיש למשרד מס הכנסה הסמוך לאזור המגורים.

5. מסלול חייב

במסלול זה משולם מס מלא, לפי שיעור המס השולי של היחיד (אם מדובר בהכנסה פאסיבית על הכנסה שאינה מיגיעה אישית - שיעור התחלתי של 31%) על ההכנסה נטו, לאחר קיזוז הוצאות וכיו"ב, כנהוג לגבי כל הכנסה עסקית אחרת, לרבות הוצאות פחת ורבית.

6. בחינת שילוב בין המסלולים השונים

6.1 יצוין כי אף אחד מהמסלולים: פטור ממס או מס של 10% מדמי השכירות לא חל על הכנסה מעסק, ולכן במקרה בו פעילות היחיד המשכיר מגיעה לכדי עסק, פתוחה בפניו, אך ורק האפשרות של מסלול חייב מס, הכולל כמובן הכרה בהוצאות.

6.2 שילוב מסלול פטור ביחד עם מסלול 10% - השילוב בין מסלול פטור למסלול מס בשיעור 10% כמעט תמיד אינו כדאי, היות וכפי שראינו בפרק מסלול הפטור (בסעיף 3 לעיל), לשון החוק הדווקנית קובעת כי בחישוב תקרת הפטור יילקחו כל דירות המגורים בחשבון, דהיינו גם כאלה שאינן במסלול הפטור אלא במסלול ה-10% (לדוגמה, דירה שהושכרה למגורים עבור חברה, או דירה המיועדת לשמש לפי טיבה למגורים, אך הושכרה לפעילות עסקית).

רשות המסים מדגישה כי, למען הסר ספק, לא ניתן לדרוש פטור לפי מסלול הפטור וגם שיעור מס מופחת של 10% על הכנסת שכ"ד מאותה דירת מגורים.

6.3 שילוב מסלול 10% עם מסלול חייב - אין מניעה לשילוב מסלול 10% עם מסלול חייב, היות ומסלול זה אינו מוגבל בתקרה. ניתן, לדוגמה, לשלם 10% מס לגבי דירה אחת (נניח דירה ישנה שנרכשה לפני שנים רבות, שאין בגינה הוצאות מימון ואשר הפחת בגינה נמוך), ואילו לגבי דירה אחרת להיכנס למסלול החייב (דירה שנרכשה במימון גבוה והזכאית לפחת גבוה).

7. כדאיות הבחירה בין המסלולים השונים

המסקנות העולות הינן כדלקמן:

7.1 כאשר המדובר בהכנסה כוללת העולה על גובה תקרת הפטור, כדאיות הבחירה במסלול הפטור קטנה בדרך כלל לעומת מסלול ה-10%.

7.2 במקרה של דירות שנרכשו לאחרונה ואשר נלקחו בגינן אף משכנתאות, מומלץ לשקול להיכנס לגביהן למסלול החייב, ואילו לגבי דירות ישנות, ללא עלות גבוהה וללא מימון, כדאי להיכנס למסלול 10%, כך שהשילוב יביא למס משוקלל הנמוך מ-10%.

7.3 במקרה שבו ישנה למעלה מדירה אחת וסך ההכנסות עולה על תקרת הפטור, אך לא עולה על כפל תקרת הפטור, ישנם מצבים שבהם שילוב בין מסלול הפטור למסלולים האחרים נותן את תוצאת המס הנמוכה ביותר.

7.4 למותר לציין, שמומלץ בכל שנה לבצע בדיקה לגבי חבות המס בכל אחד מהמסלולים על בסיס ההכנסות והעלויות (לרבות פחת), ולקבל החלטה בהתאם לתוצאות הבדיקה.

7.5 אין כל מניעה כי בכל שנה ושנה ייבחר המסלול המטיב ביותר עם הנישום.

8. פטור מדמי שכירות שקיבל קשיש המתגורר בבית אבות - סעיף 9(25) לפקודה

בנוסף למסלולים הכלליים שתוארו לעיל, קיים גם פטור לפי סעיף 9(25) לפקודה. הסעיף מעניק פטור על הכנסה מדמי שכירות מהשכרת דירת מגורים שקיבל קשיש המתגורר בבית אבות בשל הדירה שבה גר לפני כניסתו לבית האבות - עד לסכום מחצית התשלום השנתי ששילם בעד החזקתו בשנת המס בבית האבות.

הכנסות משכר דירה למגורים בישראל בחו"ל בשנת המס 2025 (המשך)

9. הכנסות מהשכרה בחו"ל

- 9.1 דירת מגורים בחוק הפטור הינה דירה בישראל ובאזור, ולכן אין מניעה לשילוב בין מסלול הפטור לפי חוק הפטור לדירה בישראל לבין כל מסלול לגבי דירה בחו"ל, שהינו מסלול נפרד לחלוטין שאינו רלוונטי להכנסות ההשכרה בישראל.
- 9.2 למותר לציין, שאף לעניין מסלול 10%, אין כל מניעה בשילוב עם הכנסות מחו"ל, וזאת כפי שראינו אף לגבי שילובו עם מסלול חייב בישראל.
- יצוין, כי לגבי הכנסות מהשכרה בחו"ל אין כל אבחנה בין דירת מגורים למשרד, וכיו"ב.
- 9.3 ליחיד בעל הכנסה מהשכרה בחו"ל קיימים שני מסלולים:
 - מסלול חייב, שבו פרט לניכוי ההוצאות, ניתן אף לקבל זיכוי בגין המס ששולם בחו"ל או
 - מסלול בו ישולם מס בשיעור 15%. במסלול זה בעל ההכנסה אינו זכאי לנכות הוצאות שהוצאו בייצור ההכנסה מדמי שכירות, למעט פחת, וכן אינו זכאי לקיזוז, לזיכוי או לפטור מההכנסה מדמי השכירות או מהמס החל עליה. זאת בהתאם להוראות סעיף 122א(א) לפקודה.
- נציין שבפסק דין **יעקב הראל וחברת יונו סימול** של בית המשפט העליון (ע"א 4030/17) נקבע שחישוב הפחת בגין דירת מגורים בארה"ב צריך להיות לפי דיני המס בישראל ולא לפי הדין בארה"ב.
- 9.4 אין כל מניעה כי ייערך חישוב לגבי כל נכס ונכס ועל פי תוצאות המס, על נכס א' יוחל מסלול 15% ועל נכס ב' יוחל המסלול החייב.
- 9.5 בפס"ד **ברוך מרדכי אולך** (ב"ל 25768-08-19) של בית הדין האזורי לעבודה נקבע, כי אין חבות בביטוח לאומי לגבי הכנסות מהשכרת מקרקעין בחו"ל שהוכח לגביהן כי הן פסיביות, למרות שדווחו כהכנסה רגילה בשיעורי מס מלאים ולא לפי סעיף 122א לפקודה.
- נקבע, כי עצם תשלום המס לפי המסלול הרגיל של הכנסה החייבת מקים חזקה מובהקת לכאורה כי ההכנסה היא מעסק. ואולם, באותו מקרה, התובע הוכיח שמקור ההכנסה הוא משכירות וסתר את החזקה המובהקת ועל כן נקבע שהוא זכאי לפטור מתשלום דמי הביטוח הלאומי בהתאם לקבוע בסעיף 350א(7) לחוק הביטוח הלאומי.
- 9.6 מלשון החוק ניתן להסיק לכאורה שאין מניעה, כי בכל שנה ושנה ייבחר מסלול שונה בחו"ל, לגבי אותו הנכס, וזאת לאור תוצאות המס המשתנות (גידול/קיטון בהוצאות), היות ולשון החוק שותקת בעניין, ולכן זכאי הנישום לבחור את האופציה המטיבה עמו.
- 9.7 יצוין שככל שסכום הפחת גבוה יותר ושיעור המס בחו"ל נמוך יותר לעומת שיעור המס בישראל, כך עולה עדיפות מסלול ה-15% לעומת המסלול החייב.

* * * *

רווחים וקיזוז הפסדים מניירות ערך סחירים

1. מבוא

כמדי שנה, יש לשים דגש לנושא קיזוז ההפסדים מניירות ערך (סחירים ושאינם סחירים), בהנחה שמדובר בהפסד הוני ולא הפסד עסקי/פירותי.

תשומת הלב במיוחד לנושאים הבאים

- (1) הפסד הון מוכר רק אם מומש בפועל (דהיינו, נייר הערך נמכר עד לסוף שנת 2025).
- (2) ניתן לקזז הפסדי הון שוטפים ומועברים משנים קודמות (לרבות הפסדי הון מניירות ערך סחירים), כנגד רווח הון ממכירת נכס כלשהו שנוצר השנה (לרבות מנייר ערך סחיר או משבח).
- (3) ניתן לקזז הפסדי הון שוטפים מניירות ערך שנמכרו בשנת 2025 גם כנגד רבית ודיבידנד מניירות ערך (בכפוף לתנאים שיפורטו להלן).
- (4) לא ניתן לקזז הפסד הון ממכירת נייר ערך הנקוב במט"ח או צמוד למט"ח בגובה מרכיב הירידה בשער החליפין. כמו כן, אין אפשרות לניכוי או קיזוז הפסד מהפרשי שער חליפין, מול רווח מרבית בפקדון מטבע חוץ.
- (5) בפסק דין אור שרה (ע"א 1038/17) של ביהמ"ש העליון מיום 6 במאי 2018 נפסק כי המדד הרלוונטי להצמדת עלות הרכישה של נייר ערך הנקוב במט"ח לצורך חישוב רווח הון ממכירתו **בחברה משפחתית** הוא מדד המחירים לצרכן (כמו בחברה רגילה ולא כמו אצל יחיד).
- (6) לעניין הכרה בהפסדי הון, תשומת הלב לכך שבתי המשפט מחמירים בהכרה בהפסדי הון בשל מכירת מניות לצד קשור כשעסקת ההפסד נעשית בסמוך לעסקת רווח ההון או בשל מחילת חובות לחברות פעילות קשורות.

2. שיעור המס על הכנסות פיננסיות ורווחי הון בידי יחיד

- שיעור המס המוטל על רווח הון ריאלי, רבית ריאלית ודיבידנד (שאינו ממפעל מאושר, ממפעל מוטב, ממפעל מועדף או ממפעל מועדף טכנולוגי), בידי יחיד לא יעלה על 25%¹, בין אם מקורם בנכס נסחר בבורסה (בישראל או מחוצה לה) ובין אם לאו, בין אם באפיקי השקעה המנוהלים בידי מוסד בנקאי ובין אם לאו, ובלבד שהיחיד אינו בעל מניות מהותי בחברה המהווה מקור להכנסתו זו.
- אם היחיד הינו בעל מניות מהותי בחברה המהווה מקור להכנסה, יחול שיעור מס שלא יעלה על 30% בגין רווח הון ריאלי² ובגין דיבידנד ושיעור מס שולי בגין הכנסה מרבית. לפיכך, רצוי שבעל מניות מהותי המחזיק באג"ח של החברה ישקול למכור את האג"ח לפני קבלת הרבית ולהתחייב במס של 30%, במקום המס השולי שיחול על הרבית.
- רבית באפיקי השקעה שקליים נומינליים ורווחי הון ממכירת אגרת חוב, נייר ערך מסחרי, מלווה או הלוואה, שאינם צמודים למדד, יחויבו במס בידי היחיד, בשיעור שלא יעלה על 15%, ובלבד שהיחיד אינו בעל מניות מהותי בחברה המהווה מקור להכנסתו זו.
- **בחינת אפשרות לנכות את הוצאות המימון הריאליות בחישוב רווח מניירות ערך - לפי סעיף 101א(ב) לפקודה**, ישנו מסלול של תשלום מס, הקובע, שאם יחיד תבע ניכוי הוצאות רבית ריאלית והפרשי הצמדה בחישוב הרווח ממכירת ניירות ערך, אזי יחויב רווח ההון במס בשיעור של 30% (33% אם חל גם מס נוסף של 3% על הכנסות גבוהות, דהיינו הכנסות מכל מקורות ההכנסה של היחיד העולות על 721,560 ש"ח בשנה - מעודכן לשנת 2025).
- לפיכך, לגבי בעל מניות מהותי, החייב ממילא במס של 30% (או 33% אם חל גם מס הכנסות גבוהות), רצוי שישקול לתבוע בניכוי את הוצאות המימון הריאליות כנגד רווחיו. אולם, גם לנישום יחיד רגיל, החייב במס של 25% (או 28% אם חל גם מס הכנסות גבוהות) ויש לו הוצאות מימון ריאליות, כדאי לשקול, האם עדיף לו לבחור במסלול של שיעור מס של 33%/30% (במקום 25%/28%), תוך הפחתת הוצאות המימון שהיו לו בגין רכישת הניירות.

¹ שיעור זה הינו בתוקף מיום 1 בינואר 2012. על החלק היחסי של רווח ההון שאינו מנייר ערך סחיר ושל הרבית, המיוחס לתקופה שלפני מועד זה-20%.

² שיעור זה הינו בתוקף מיום 1 בינואר 2012. על החלק היחסי המיוחס לתקופה הקודמת ליום 1 בינואר 2012, כל עוד המניה אינה סחירה ונרכשה החל משנת 2003 - 25%.

רווחים וקיזוז הפסדים מניירות ערך סחירים

3. קיזוז הפסדים מניירות ערך סחירים - יחידים

3.1 כללי קיזוז הפסדי הון מניירות ערך הנסחרים בבורסה לגבי יחידים קובעים כדלקמן:

קיזוז הפסדי הון בשנת המכירה	קיזוז הפסדי הון מועברים	מכירה החל מיום 1 בינואר 2006
קיזוז הפסד ההון השוטף כנגד רווח הון כלשהו (לרבות מנכסים לא סחירים) וגם כנגד:	קיזוז הפסד ההון המועבר כנגד רווח הון כלשהו (לרבות מנכסים לא סחירים או שבח מקרקעין).	
(א) הכנסה מרבית או מדיבידנד ששולמו בשל אותו נייר ערך.		
(ב) הכנסה מרבית או מדיבידנד בשל ניירות ערך אחרים (סחירים או לא סחירים) ובלבד ששיעור המס עליהם אינו עולה על שיעור מס של 25%.		
לא רלוונטי	קיזוז הפסד ההון המועבר כנגד רווח ממכירת כל נייר ערך (סחיר או לא סחיר) וכן כנגד רבית או דיבידנד, ובלבד ששיעור המס עליהם אינו עולה על 20%.	מכירה שבוצעה עד 31 בדצמבר 2005 וההפסד בגינה טרם קוזז עד לאותו מועד (וגם לא עד לתחילת השנה הנבחנת - 2025)

יצוין, שהפסד הון ממכירת נכס מחוץ לישראל (לרבות נייר ערך זר), ושאליו היה רווח היה מתחייב במס בישראל, ניתן לקיזוז כנגד רווח הון בישראל, ואולם הוא יקוזז תחילה כנגד רווח הון מחוץ לישראל.

יצוין, כי בפקודה לא נקבע סדר קיזוז הפסדים מניירות ערך. דהיינו, לא נקבע, שיש לקוזז תחילה הפסדי הון כנגד רווחי הון ורק אחר כך לקוזז רבית ודיבידנד.

מאחר שהפסדי (או רווחי) הון מוכרים רק על בסיס מימוש, לגבי יחידים המחזיקים בניירות ערך שטמון בהם הפסד, ומנגד יש להם רווחי הון מסוג כלשהו לרבות שבח ו/או רבית או דיבידנד, **רצוי לשקול למכור את ניירות הערך עד תום שנת 2025 ולקוזז את ההפסד בגינם כנגד אותם מקורות.**

3.2 לא ניתן לבצע קיזוז כנגד דיבידנד (או רבית) שמקבל יחיד בעל מניות מהותי בחברה המשלמת - מאחר

ששיעור המס החל על דיבידנד לבעל מניות מהותי הינו 30% (ועל רבית מהחברה שבה הוא בעל מניות מהותי-מס שולי), **לא ניתן לקוזז הפסדי הון מניירות ערך סחירים (שאינם מהחברה בה הוא בעל מניות מהותי) כנגד דיבידנד או רבית שמקבל בעל מניות מהותי מניירות ערך מהחברה שהוא בעל מניות מהותי בה, בשל המגבלה שחלה על קיזוז כנגד דיבידנד ששיעור המס בגינו עולה על 25% (השיעור הקבוע בסעיפים 125ב(1) - דיבידנד, או 125ג(ב) - רבית).**

3.3 דרכים נוספות לקיזוז הפסדים - קיזוז כנגד דיבידנד אינה הדרך היחידה לקיזוז הפסדי הון. משקיעים

רבים שמוכרים את מניותיהם מעוניינים להפקיד את כספם באפיקים סולידיים. יצוין, כי אם נוצרו להם הפסדי הון כתוצאה ממכירת ניירות ערך סחירים והם יפקידו את תמורת המכירה בתוכניות חיסכון או בפיקדונות שיקליים (מכשירים שאינם נחשבים לניירות ערך), הרבית שתיצבר לזכותם לא תקוזז כנגד אותם הפסדים. לפיכך, רצוי שאותם משקיעים ישקלו להשקיע את כספם באפיקים סולידיים אחרים הנחשבים לניירות ערך כגון: אג"ח מדינה, מק"מ או קרנות נאמנות כספיות/שקליות פטורות, שכן התשואה בגינם תקוזז כנגד הפסדי ההון השוטפים שנוצרו להם בשל מכירת ניירות ערך סחירים.

רווחים וקיזוז הפסדים מניירות ערך סחירים (המשך)

4. רווחים והפסדים מניירות ערך סחירים - בידי חברות

4.1 כללי

מכירת ניירות ערך סחירים, נחשבת כרווח הון לפי חלק ה' לפקודה או כהכנסה פירותית בהתאם למבחני סיווג ההכנסות שהותוו בפסיקה ובפקודה, לרבות לעניין קיזוז הפסדים, ואלה ממוסים בשיעור מס החברות הרגיל (23% החל מיום 1 בינואר 2018 ואילך).

4.2 ניירות ערך סחירים שטמון בהם הפסד המוחזקים על-ידי חברות

- "הפסד ריאלי" ממכירת ניירות ערך כהגדרתו בסעיף 6 לחוק התיאומים, שטרם קיזוז עד לתום שנת 2005, יקוזז לפי הוראות המעבר רק כנגד רווח ממכירת נייר ערך הנסחר בבורסה.

- הפסד מניירות ערך סחירים שנמכרו בשנת 2006 ואילך - ההפסד בגינם יקוזז בשנת המכירה כנגד רווח הון ריאלי כלשהו (לרבות מנכסים לא סחירים) וגם כנגד הכנסה מרבית או מדיבידנד ששולמו בשל אותו נייר ערך, וכן כנגד הכנסה מרבית או מדיבידנד בשל ניירות ערך אחרים (סחירים או לא סחירים) ובלבד ששיעור המס עליהם אינו עולה על שיעור המס החל על פי סעיף 126(א) לפקודה (23% החל מיום 1 בינואר 2018).¹

- אם ניירות ערך הסחירים יימכרו בהפסד בשנת 2025 ולא ניתן יהיה לקזז השנה את אותו הפסד כאמור לעיל, אזי בשנת 2026, קיזוז הפסד ההון המועבר יותר כנגד רווח הון כלשהו, לרבות מנכסים לא סחירים (אך לא, כנגד רבית ודיבידנד).

לפיכך אם התקבל/יתקבל השנה רבית או דיבידנד (אם הוא חייב במס), כמפורט לעיל, רצוי לשקול לממש ניירות ערך שטמון בהם הפסד, כבר השנה.

- תשומת לב, לסעיף 94 לפקודה לפיו, במכירת מניה על-ידי חבר בני אדם, יופחת מסכום הפסד ההון בשל המכירה, דיבידנד שהתקבל בשל המניה, במשך 24 החודשים שקדמו למכירה, אך לא יותר מסכום ההפסד.

לפיכך, אם רוצים למכור מניה שטמון בה הפסד, ובגין המניה חולק דיבידנד, רצוי לשקול את דחיית המכירה עד לחלוף 24 החודשים.

- במקרה של הפסד ממכירת נייר ערך, ניתן להוסיף לו גם הפסד ריאלי לפי סעיף 9(ג) לחוק התיאומים (מחושב רק עד לסוף 2007, בהתאם להוראות המעבר לביטולו של חוק התיאומים).

4.3 ניירות ערך שטמון בהם רווח המוחזקים על-ידי חברות

רווח מניירות ערך המסווג כרווח הון (ייתכנו גם רווחים מניירות ערך המסווגים כפירותיים בהתאם למבחני סיווג הרווחים), ניתן לקזז מולו הפסד עסקי שוטף. עם זאת, לא ניתן לקזז הפסד עסקי מועבר משנים קודמות כנגד רווח ריאלי מנייר ערך אשר סווג כרווח הון, אם אינו "רווח הון בעסק".

לפיכך, אם יש הפסד עסקי שוטף בשנת המס הנוכחית (2025) ולא צפוי בשנה הבאה הפסד הון או הפסד עסקי שוטף, רצוי לשקול מימוש של נייר ערך סחיר שטמון בו רווח כבר בשנת המס 2025.

מבחינה מיסויית, השקעה של חברה במק"מ עדיפה בדרך כלל על השקעה בפיקדון בנקאי, מאחר ש: (א) ניתן לקזז הפסדים מניירות ערך כנגד רווח ממכירת מק"מ (יצוין כי מכירת המק"מ לפני מועד פדיונו תסווג כאירוע מס של רווח הון ואילו פדיון המק"מ יסווג כהכנסה מדמי ניכיון); (ב) המס על המק"מ מוטל על מרכיב הרווח הריאלי בלבד.

4.4 סדר קיזוז הפסדים בשנת 2025 אצל חברות - דוגמא

ש"ח	נתונים
(1,000)	הפסד מועבר משנים קודמות מני"ע
600	רווח ממכירת מניות X בע"מ
(1,500)	הפסד ממכירת מניות Y בע"מ
(900)	סה"כ רווח (הפסד) שוטף - נטו
1,600	הכנסות מרבית בגין אג"ח סחיר
700	סה"כ רווחים בשנת 2025

¹ החל משנת המס 2010 למגבלה זו אין משמעות לגבי חברות.

רווחים וקיזוז הפסדים מניירות ערך סחירים (המשך)

4. רווחים והפסדים מניירות ערך סחירים - בידי חברות
4.4 סדר קיזוז הפסדים בשנת 2025 אצל חברות - דוגמא
סדר קיזוז ההפסדים:

ש"ח	אפשרות ב' ("האפשרות המועדפת")	ש"ח	אפשרות א' ("האפשרות הנאיבית")
1,600	הכנסות מרבית בגין אג"ח	1,600	הכנסות מרבית בגין אג"ח
(1,500)	בניכוי הפסדים שוטפים מני"ע Y בע"מ	(900)	בניכוי: הפסדים שוטפים מני"ע (נטו)
100	הכנסות מרבית בגין אג"ח לאחר קיזוז	700	הכנסות מרבית בגין אג"ח לאחר קיזוז
600	רווחים ממכירת מניות X בע"מ		
(1,000)	בניכוי: הפסדים מועברים מני"ע משנים קודמות		
(400)	יתרת הפסדים מני"ע להעברה לשנים הבאות	(1,000)	יתרת הפסדים מני"ע להעברה לשנים הבאות
23	סה"כ מס לתשלום (23% X 100)	161	סה"כ מס לתשלום (23% X 700)

5. נקודות נוספות לתשומת לב לגבי השקעה בשוק ההון

- **ייחוס עלויות רכישה למכירה בשיטת הייחוס הספציפי** - התקנות קובעות לגבי ניירות ערך שנרכשו במספר מועדים ולאחר מכן נמכר חלק מהם, שייחוס עלויות למכירות יהיה לפי שיטת FIFO "ראשון נכנס - ראשון יוצא". יחד עם זאת, החוק מאפשר גם ייחוס ספציפי, בכפוף להנחת דעתו של פקיד השומה. לשם כך יש צורך שהרכישה תתבצע בחשבון אחר ולכן מומלץ לקנות ניירות ערך בזמנים שונים במספר חשבונות בכדי לאפשר גמישות בייחוס עלויות.
- **פירוק חברה פרטית שנוצרו בה הפסדים לצורך דיווח על הפסד הון וקיזוז כנגד רווחי הון ודיבידנדים ורבית מהשקעות בשוק ההון** - נישומים לא מעטים מחזיקים במניות של חברות פרטיות שהפסיקו את פעילותן וצברו הפסדים כתוצאה מפעילות כושלת. הפסד בגין אובדן השקעה כזו יוכר כהפסד הון רק בעת מכירת המניות לצד ג' או פירוק החברה.
- **דיבידנד שהתקבל שלא מתוך רווחים (הפחתת הון)** - ישנם משקיעים שקיבלו בשנה החולפת דיבידנד מחברות שחילקו את אותם דיבידנדים שלא מתוך רווחים, אלא במסגרת הפחתת הון באישור בית המשפט. בהתאם להוראות רשות המסים, ניכוי המס במקור בוצע ממלוא סכום הדיבידנד שחולק מבלי שיוחסה עלות (מלאה או יחסית), בהתחשב בכך שמדובר בהפחתת הון ולא בחלוקת דיבידנד מתוך רווחים. במקרים מסוימים, משקיעים אלו רשאים לדרוש ייחוס עלויות לאותו דיבידנד ולבקש החזר מס (מלא או חלקי) בגין המס שנוכה במקור, זאת כמובן באמצעות הגשת דוח למס הכנסה.
- **השקעה בחברות בעלות מדיניות של חלוקת דיבידנד** - ישנם משקיעים הפועלים באמצעות חברה בע"מ ונוצרים לחברה שבבעלותם עודפי מזומנים בקופה והמטרה היא להשקיע מזומנים אלו בשוק ההון. משקיעים אלו ייטיבו לעשות אם ישקיעו עודפי מזומנים אלו בשוק ההון במניות של חברות בעלות מדיניות קבועה של חלוקת דיבידנד מתוך הרווחים השוטפים. דיבידנד זה, המתקבל בידי חברה ישראלית, פטור ממס בידי החברה המקבלת (אם מקור הדיבידנד אינו ממפעל מאושר, ממפעל מוטב, או מהכנסות שנצמחו מחוץ לישראל) ובכך יש יתרון להחזיק השקעות אלו באמצעות חברה בע"מ ולא באמצעות יחיד. ואולם, לאור תיקון 235 לפקודה בנושא מיסוי חברת מעטים ובעל מניות בה ("חברות ארנק"), יש לבחון האם היחיד רשאי בכלל לפעול באמצעות חברה לעניין מיסוי מקור.

* * * *

זיכוי ממס בשל תרומות למוסדות ציבור לשנת המס 2025

1. זיכוי לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה

בהתאם להוראות סעיף 46 לפקודת מס הכנסה, ניתן לקבל זיכוי ממס בשל תרומה לקרן לאומית או למוסד ציבורי, כמשמעותו בסעיף 9(2) לפקודה, כדלקמן:

"קרן לאומית" - הסוכנות היהודית לא"י, ההסתדרות הציונית העולמית, המגבית המאוחדת לישראל והקרן הקיימת לישראל.

"מוסד ציבורי" - מוגדר כ"חבר בני אדם של שבעה לפחות שרוב חבריו אינם קרובים זה לזה, או הקדש שמרבית נאמניו אינם קרובים זה לזה, הקיימים ופועלים למטרה ציבורית ונכסיהם והכנסותיהם משמשים להשגת המטרה הציבורית בלבד והם מגישים דין וחשבון שנתי לגבי נכסיהם, הכנסותיהם והוצאותיהם להנחת דעתו של פקיד השומה על פי תקנות שהתקין שר האוצר".

"מטרה ציבורית" - מוגדרת בסעיף 9(2) לפקודה, כ"מטרה שעניינה דת, תרבות, חינוך, עידוד התיישבות, מדע, בריאות, סעד או ספורט וכן מטרה אחרת שאושרה על ידי שר האוצר כמטרה ציבורית".

• אצל נישום שהוא יחיד - זיכוי מס בשיעור 35%;

• אצל נישום שהוא חבר בני-אדם - זיכוי מס בשיעור מס החברות - 23%.

הזיכוי מותנה בכך, שסכום התרומה המינימלי עלה על 207 ש"ח (להלן - סכום התרומה המינימלי), ושהסכום המקסימלי שבגינו יינתן זיכוי לא עלה על 10,354,816 ש"ח (להלן - סכום התקרה) או על 30% מההכנסה החייבת של הנישום באותה שנה, לפי הנמוך מבניהם (להלן ביחד - תקרת הזיכוי).

ש"ח	תקרת התרומות	
	סכום מינימום	המזכה בהטבה
2025	10,354,816	207
2024	10,354,816	207
2023	10,019,808	200
2022	9,517,000	190
2021	9,294,000	190
2020	9,350,000	190

סכום תרומה העולה על התקרה לזיכוי שנתרם באותה שנת מס, יזוכה מהמס בשלוש שנות המס הבאות בזו אחר זו, ובלבד שלא יינתן זיכוי בכל אחת משלוש שנות המס כאמור, בשל סכום כולל של תרומות העולה על התקרה לזיכוי. דהיינו, סכום התרומות ששולם בשנה מסוימת, לא אובד בגלל המגבלה של סכום התקרה או בשל הכנסה חייבת נמוכה מידי (או אפילו הפסד) באותה שנה, וניתן להעבירו לשלוש שנות המס הבאות.

2. קבלות המוכרות לצורך זיכוי לפי סעיף 46

2.1 **קבלות מודפסות** - יותר זיכוי רק בגין קבלה מקורית בה צוינו במפורש שם התורם (אלא אם היא בסכום שאינו עולה על 400 ש"ח*) (וסכום התרומה הודפס מראש), המילה "תרומה" והטקסט הבא: "למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה".

2.2 **קבלות ממוחשבות** - קבלה ממוחשבת היא קבלה שנשלחה כ"מסמך ממוחשב". מסמך ממוחשב הינו קובץ שנשלח באמצעים ממוחשבים כגון דואר אלקטרוני. בסעיף 18ב להוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבוניות), תשל"ג-1973, נקבע כי בעת הדפסת קבלה שהינה מסמך ממוחשב יופיעו המילים "מסמך ממוחשב" בצורה בולטת לעין. מסמך מסוג זה, אינו חייב להיות חתום ידנית על-ידי מקבל התרומה אלא די בחתימה אלקטרונית שניתן לזהותה על-ידי בדיקת הקובץ שנשלח לתורם.

מאחר שמדובר במסמך ממוחשב שנשלח לתורם הרי שאין משמעות לכיתוב כגון "מקור" או "נאמן למקור" על גבי הקבלה ולכן יש להקפיד שהקבלה תישא את פרטי התורם במלואם. לאור האמור, כאשר מתקבלת קבלה בגין תרומה שעליה מצוין באותיות בולטות לעין המילים "מסמך ממוחשב" ומפורטים בה פרטי התורם במלואם - הרי שבהתאם להוראות סעיף 18ב(א) יראו בקבלה כאמור אסמכתא לצורך קבלת זיכוי בגין תרומה.

(*) בהתאם להוראות "הוראת ביצוע מס' 3/2001 - שומה, מקצועית, משפטית" מתאריך 7 בפברואר 2001.

זיכוי ממס בשל תרומות למוסדות ציבור לשנת המס 2025 (המשך)

3. אישור למעביד למתן זיכוי לעובדיו בשל תרומות באמצעות תלוש שכר - הוראת ביצוע מס הכנסה מס' 7/2012

בשנת 2012 פרסמה רשות המסים את הוראת ביצוע 7/2012 מתאריך 11 ביולי 2012 בנושא אישור למעביד למתן זיכוי לפי סעיף 46 לפקודה לעובדיו, באמצעות תלוש שכר.

סעיף 46 לפקודת מס הכנסה מתיר לאדם שתרים סכום כסף לקרן לאומית או למוסד ציבורי, לקבל זיכוי ממס בשיעור כמפורט ב-1 לעיל מסכום התרומה. פקיד השומה רשאי, על-פי בקשת העובד, להורות למעביד להקטין את ניכוי המס או להימנע מניכוי מס כאשר לעובד מגיע זיכוי בגין תרומה, כאמור.

עניינה של הוראת הביצוע הינו הרחבת וייעול ההסדר למתן הרשאה למעבידים לצורך זיכוי לעובדיהם לפי סעיף 46 לפקודה. הוראת הביצוע מפרטת את התנאים והדרישות לצורך מתן הרשאה למעבידים המעוניינים להעביר לעובדיהם זיכוי לפי סעיף 46 לפקודה, בגין תרומות שתורמו, באמצעות תלוש השכר, ללא צורך של העובדים התורמים להגיע למשרד השומה לקבלת החזר המס. סכום התרומה המרבי שבגינו המעביד רשאי להתיר זיכוי מוגבל ל-25,000 ש"ח לתורם [כך על פי הוראת הביצוע], ואילו הסכום המזערי הינו 207 ש"ח [בהתאם לקבוע במסגרת סעיף 46 לפקודה].

עובד שמעבירו בחר להצטרף להסדר שנקבע בהוראת הביצוע, רשאי לבחור אם לקבל את החזר המס באמצעות פניה לפקיד השומה באופן עצמאי באמצעות בקשה להחזר מס, או באמצעות מעבידו.

4. תרומה לעמותות לשם הצלת חיים של אדם מסוים

בהתאם לנוהל תרומה לעמותות לשם הצלת חיים של אדם מסוים שנקבע בדוח סיכום פעילות החטיבה המקצועית ברשות המסים לשנת המס 2019 - נקבע:

"למחלקה מגיעות לעיתים פניות דחופות לאישור סעיף 46 לצורך גיוס תרומות להצלת חיים של אדם מסוים. דבר זה מתנגש עם כוונת המחוקק בסעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה שבו נקבע כי מוסד ציבורי חייב לפעול למען מטרה ציבורית שמשרתת את הכלל ולא במטרה לפעול למען אדם אחד או מספר אנשים מסוימים. יחד עם זאת, לאור רגישות הנושא, הבהרנו לפונים את עמדת רשות המסים תינתן אפשרות לנתב את כספי התרומות שיתקבלו לעמותה קיימת העוסקת בתחומי הצלת חיים או סעד, לפי בחירתם. הכספים שהתורמים יעבירו לאותה עמותה שנבחרה יוכרו לצורך זיכוי ממס לפי סעיף 46, העמותה תנהל את כספי התרומות בקרן ייעודית שכל מטרתה להציל את חייו של האדם המסוים ובתום הצורך בכך הכספים שיוותרו בקרן הייעודית יועברו לכלל מטרותיה. אישור לפעולה במתווה שלעיל מותנה בהודעה בכתב ומראש ליחידתנו לאיזה עמותה ינותבו כספי התרומה. התועלות הגלומות מעמדתנו שהתורמים להצלת חייו של אדם מסוים יוכלו לתרום לשם כך באופן מידי ולקבל זיכוי ממס בגין תרומתם."

5. דיווח על תרומות ע"י מוסדות ציבור - באופן דיגיטלי - החל משנת 2026

5.1 החל משנת 2026, מוסדות ציבוריים רבים יחויבו לדווח באופן דיגיטלי, וזכויות התורמים ירוכזו באזור האישי שלהם באתר רשות המסים, מה שיחסוך את הצורך בשמירת קבלות נייר.

5.2 מעסיקים יכולים להעניק לעובדיהם זיכוי מס בגין תרומות דרך תלוש השכר החל מינואר 2026, באמצעות דיווח אוטומטי של העמותות למערכת התרומות הדיגיטלית של רשות המסים, בדומה לפיילוט שהחל במרץ 2025 עבור עובדי מדינה. האישור למעסיק נדרש בעת המעבר לתהליך זה, והעובד צריך לאשר למעסיק לבצע את הזיכוי במסגרת השכר החודשי.

* * * *

תקופת השמירה על מערכת החשבוניות ומסמכים אחרים

על פי סעיף 25 להוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבוניות), נקבעו הוראות בדבר תקופת השמירה של מערכת החשבוניות וכן מסמכים אחרים שברשות; אמצעי האחסון ומקום שמירתם.

להלן כללי השמירה:

1. מערכת החשבוניות שחובה לנהל (כמפורט בסעיף 3(א) להלן).

את מערכת החשבוניות חובה לשמור במשך 7 שנים מתום שנת המס שאליה היא מתייחסת (ראה מקרה א') או במשך 6 שנים מיום הגשת הדוח לאותה שנת מס (ראה מקרה ב'), הכול - לפי המאוחר.

דוגמה לגבי שנת המס 2018 (השנה האחרונה הרלוונטית בדרך כלל לבדיקה):

המקרה	שנת המס	יום הגשת הדוח	יום סיום חובת השמירה
א'	2018	31.10.19	31.12.25 *
ב'	2018	31.05.19	31.12.25 **

* 7 שנים מתום שנת המס.

** 6 שנים מיום הגשת הדוח.

לפי **מקרה א'** - ניתן לסיים את שמירת מערכת החשבוניות שחובה לנהל - מתאריך 1 בינואר 2026 ואילך.
 לפי **מקרה ב'** - גם אם חלפו 6 שנים מיום הגשת הדוח בתאריך 1 ביוני 2025 יש להמשיך ושמור עד לתאריך 31 בדצמבר 2025 משום שנקבע כי יש לשמור 7 שנים **מתום** שנת המס אליה מתייחס הדוח או 6 שנים **מיום** הגשת הדוח - **המאוחר** מבניהם!

2. מסמכים אחרים שברשות (כמפורט להלן)

את המסמכים המפורטים בסעיף 3(ב) להלן, חובה לשמור במשך 3 שנים **לפחות** מיום הגשת הדוח על ההכנסה.

דוגמה לגבי שנות המס 2021 - 2022

(השנים האחרונות הרלוונטיות בדרך כלל לבדיקה)

המקרה	שנת המס	יום הגשת הדוח	יום סיום חובת השמירה
א'	2021	31.1.2022	31.1.2025
ב'	2021	31.8.2022	31.8.2025

3. הגדרת מערכת חשבוניות ומסמכים אחרים לעניין תקופת השמירה

(א) מערכת החשבוניות (שחובה לנהל) כוללת

1) את כל ספרי החשבון (לרבות כרססת חשבוניות) ותיעוד (תיעוד פנים ותיעוד חוץ), לרבות מערכת חשבוניות ממוחשבת - שחובה לנהל על פי הוראות התוספת הספציפית לניהול פנקסים, החלה על עסק.

מערכת החשבוניות הממוחשבת כוללת גם את התוכנה, טבלאות העזר (כגון טבלאות לתרגום שערי מטבע, טבלאות לניכוי במקור וכיו"ב) ואמצעי אחסון ממוחשבים (כגון - סרטים מגנטיים, תקליטורים, דיסקים אופטיים וכיו"ב) למעט קובץ זמני (קובץ המשמש כטיוטה בלבד, להבדיל מקובץ קבוע - שבו אין אפשרות למחוק רשומה והרשומות מוספרו באופן אוטומטי במספר עוקב, כשרצף המספרים העוקבים, נשמר מעיבוד לעיבוד במשך שנת המס).

2) מסמכים נוספים שלגביהם נקבע בהוראות שיש לשמור יחד עם מערכת החשבוניות, כגון: העתקים או ספחים של דוחות תקופתיים למס ערך מוסף; העתקי חשבוניות שנתקבלו מהבנק לגבי תקבולים שלא נרשמו בספר קופה, מאחר שהופקדו בבנק ביום קבלתם או להמחרתו; הוראה דומה קיימת לגבי ספר תקבולים ותשלומים, וכן מסמכים מסוימים שנערכו על ידי קבלנים, סוחרי מקרקעין ורופאים.

(ב) מסמכים אחרים (מסמכים שברשות) כוללים

מסמכים שאינם בגדר תיעוד חובה לפי ההוראות לניהול פנקסי חשבוניות, ואינם חלק ממערכת החשבוניות, (כמפורט בסעיף 25 בהוראות).

מסמכים אלה הם: מסמכים סטטיסטיים, הזמנות, רישומים פנימיים בין מחלקתיים, מקור תיעוד אשר נסרק למחשב לצורך משלוחו כמסמך ממוחשב, חוזים ופרוטוקולים, במידה שנוהג הנישום לערוך או לקבלם, וכן תיעוד ופנקסים שאין חובה לנהלם על פי ההוראות, ואשר נוהלו, בין מרצון ובין מכוח דין אחר.

תקופת השמירה על מערכת החשבוניות ומסמכים אחרים (המשך)

3. הגדרת מערכת חשבוניות ומסמכים אחרים לעניין תקופת השמירה (ג) מסמכים מיוחדים

בטרם השמדת מערכת חשבוניות ומסמכים אחרים שברשות העסק, כאמור לעיל, ראוי לשקול ולבדוק אם לא רצוי לשמור בעסק מעבר לתקופות שלעיל, מסמכים מסוימים אשר עשויים להידרש בעתיד, גם מטעמים שאינם קשורים לדיני המס, כגון - מסמכים על רכישת נכסים (לרבות נכסי מקרקעין), חוזי שכירות, הסכמים והתקשרויות לטווח ארוך, מסמכים הקשורים בתנאי עבודה ושכר עובדים, מסמכים אשר קיימת בגינם תביעה תלויה בבית משפט ועוד.

(ד) מקום ואופן שמירת המסמכים

יצוין שההוראות לניהול פנקסי חשבוניות מחייבות להחזיק את הספרים במען העסק (בישראל, למעט אם נתקבל הסדר מס המתיר שמירת חלק ממערכת החשבוניות בחו"ל) שצוין בדין וחשבון השנתי על ההכנסות (מותר להוציאם זמנית רק לשם ביקורת על ידי רואי חשבון או לשם השלמת רישומים, עיון בהם או הצגתם או לשם מסירת עדות). מי שמחזיק את ספריו שלא במען, חייב להודיע על כך לפקיד השומה.

ההוראות לניהול פנקסי חשבוניות מאפשרות לשומרם על גבי אמצעי אחסון ממוחשבים, בתנאי שניתן להפיק מהם פלט מודפס, או לשמורם בצורת העתק צילומי ממוזער (מיקרופיש), אך זאת בתנאים מגבילים מסוימים (על פי המפורט בנספח ד' לסעיף 36 בהוראות לניהול פנקסים - כמובא בסוף חוזר זה). סריקת מסמכים לא תיחשב כעומדת בדרישות השמירה.

מערכת חשבוניות ממוחשבת - תישמר באמצעי אחסון ממוחשבים.

יש לערוך גיבוי למערכת חשבוניות ממוחשבת (למעט התוכנה לניהול חשבוניות) אחת לרבעון. גיבוי כאמור יישמר במקום שעליו הודיע הנישום בכתב לפקיד השומה וישונה ממקום החזקת המערכת הממוחשבת של הנישום. עוד נקבע כי במערכת חשבוניות ממוחשבת תתאפשר הפקה זמינה של פלט מודפס וחזותי של מערכת החשבוניות הממוחשבת או כל חלק ממנה וכן מגיבוי כאמור.

מסמך ממוחשב ששלח או קיבל הנישום, בחתימה אלקטרונית שבה נחתם, יישמר באמצעי אחסון ממוחשבים, כחלק בלתי נפרד ממערכת החשבוניות של הנישום.

לתשומת הלב - בתיקון שפורסם בקובץ התקנות 6521 שתחולתו מיום 1 בינואר 2007, נקבע כי הרישום במערכת החשבוניות ייעשה באופן שהוא יישאר קריא וברור למשך התקופה הנדרשת לפי הוראות אלה. בהודעה לציבור מיום 3 בנובמבר 2009 של הרשות למסים, הופנתה תשומת הלב לכך שחשיפת נייר טרמי למקור חום, יכולה לגרום לאובדן הפרטים המודפסים על גבי הנייר. לפיכך, נאמר בהודעה, שהוראות ניהול פנקסים מחייבות את עורכי תיעוד הפנים להפיק את התיעוד הנמסר ללקוח על גבי נייר באיכות הנדרשת בהוראות ואת ציבור המשתמשים לאחסון בתנאים נאותים, אשר יתרמו לשמירת התיעוד כאמור בהוראות, וכן **שאי עמידה כאמור לעיל, יכול לגרום למשלוח הודעות על אי קבילות פנקסים וכן, לאי הכרה בהוצאות.**

(ה) שמירת תיעוד חוץ באמצעות סריקה ממוחשבת

בקובץ התקנות 7196 מיום 27 בדצמבר 2012 פורסמו הוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבוניות) (תיקון), התשע"ג-2012, המעדכנות את הוראות שמירת מערכת חשבוניות, כך שתתאפשר שמירה של תיעוד חוץ (שובר קבלה, תעודת משלוח, חשבונית, חשבונית מס, **הודעת זיכוי, הזמנה - שקיבל הנישום מגורם חוץ**) - באמצעות סריקה ממוחשבת ושמירתה בארכיב דיגיטלי. מסמך שהתקבל בידי הנישום כ"מסמך ממוחשב" חייב להישמר על-ידו כ"מסמך ממוחשב" והוראות אלו אינן חלות עליו. **תחילתו של התיקון מיום 1 בינואר 2013.**

הרחבה בעניין - ראו גם חוזר מס הכנסה 9/2013 - "שינויים בהוראות ניהול ספרים - סריקת מסמכים וארכיב דיגיטלי".

תקופת השמירה על מערכת החשבונות ומסמכים אחרים (המשך)

נספח ד לסעיף 36 להוראות ניהול פנקסים

כללים למזעור מערכת החשבונות ולביעורה

1. בנספח זה -
 - "מזעור" - צילום מזוער של מערכת החשבונות ומסמכים אחרים על גבי מיקרופילם ;
 - "מיקרופילם" - לרבות מיקרופיש ;
 - "ממזער מוסמך" - מי שקיבל אישור "ממזער מוסמך" מהמנהל לתקופה שנקבעה באישור ובתנאים שנקבעו בו. אישור כאמור לא יינתן אלא לאדם שלא עבר עבירה שיש עמה קלון בעשר השנים שקדמו להגשת הבקשה למתן האישור, ואם המבקש הוא תאגיד - שבעלי הזכויות בו ומנהליו לא עברו עבירה כאמור ;
 - "מזמין" - מי שמשמש בשירותיו של ממזער מוסמך לצורך מזעור מערכת חשבונותיו.
2. התנאים למזעור ולבעור :
 - (1) המזעור נעשה על ידי ממזער מוסמך ;
 - (2) הצילומים המזוערים מהווים רצף במיקרופילם שלא נחתך ושלא חובר בכל דרך, בכל מקום שהוא ;
 - (3) בתחילת המיקרופילם נכללו האישורים הנדרשים בתקנה 3(3) לתקנות העדות (העתקים צילומיים), תש"ל-1969, וכן אישור המנהל לממזער המוסמך כמפורט בסעיף 1 ;
 - (4) הצילומים המזוערים קריאים ;
 - (5) המזמין יודיע למנהל על יום גמר מזעור המסמכים לשנת מס ;
 - (6) הצילומים המזוערים ימוספרו במספרים עוקבים ; אותם מספרים יצוינו גם על המסמכים המקוריים ;
 - (7) המזמין מנהל רשימת איכון של המסמכים המזוערים.
3. בעור מערכת החשבונות המקורית :

המזמין רשאי לבער את מערכת חשבונותיו המקורית לשנת מס פלונית בתנאים האלה :

 - (1) עברו ששים יום מיום סיום מזעור המסמכים לשנת המס ;
 - (2) לא יאוחר מ-30 יום לאחר סיום המזעור יודיע המזמין למנהל על המועד שבו בכוונתו לבער את מערכת החשבונות המקורית ;
 - (3) המזמין קיבל את אישור המנהל לבעור, ובתנאים שנקבעו באישור.

* * * *